

sk0066 4 800 mtik1072

tartalomjegyzék - 2.

sk0031-sk0057-1g

- sk0031 usa-izrael-libanon
 sk0032 rzeszpospolita-kommentar
 sk0033 kissinger - szadat
 sk0034 zimjanyin - sarlos
 sk0035 konzervativ valasztasi kialtvany
 sk0036 nszk - szovjetunió
 sk0037 a konzervativ valasztasi kialtványról
 sk0038 demokrata politikus
 sk0039 uj vafd
 sk0040 szudáni lázadás
 sk0041 javítás az mtik 1033. sz. hirre
 sk0042 olasz belpolitika
 sk0043 tindemans-usa-látogatás
 sk0044 spanyol - kommunista párt
 sk0045 nicaragua - harci helyet
 sk0046 osztrak koalíció - aláírás
 sk0047 európai parlament - thorn
 sk0048 unita közlemény a foglyokról /kiz. szerk. táj./
 sk0049 kennan
 sk0050 varsói könyvvásár
 sk0051 tudósok békekonferenciája - 4.
 sk0052 rövid hírek
     madrid: spanyol politikusok - cia
     lagos: chnoupek
     brüsszel: távoli dobszó
     brazzaville: kongó - vietnami küldöttség
     uj-delhi: india-homokvihar
 sk0053 európai parlament - emberi jogok /1. rész/
 sk0054 európai parlament - emberi jogok /2. rész/
 sk0055 kínai gép - dél-korea
 sk0056 rövid hírek:
     buenos aires: paraguay
     athén: görög támaszpontok
     tunisz: gázvezeték
 sk0057 gorbacsov - trudeau
 th/fn

21.47

180583 1243

fi

- v é g e -
-.-**MTI**

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
 Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371**Külföldi hírek**

budapest, 1983. május 19.

kül

c s ü t ö r t ö k

sk0001 4 230 mtik1003

öbölmenti országok

rijad, 1983. május 19. /reuter/upi/ - hat arab ország külügyminisztere szerdán rijsadban zárt ajtóknak mögött tanácskozást kezdett az iraki-iráni háboru befejezését célzó közvetítési kísérletekről és az izraeli-libanoni egyezményről.

az arab /perzsa/-öböl menti országok együttműködési tanácsa keretében üléselő miniszterek meghallgatták az egyesült arab emírségek és kuvait külügyminiszterének beszámolóját a teheránban, illetve bagdadban folytatott tárgyalásairól.

tájékozott kuvaiti források korábbi jelentése szerint az együttműködési tanács új kezdeményezést terjesztett elő az öbölmenti háboru befejezésére, valamint az öböl-menti országokat veszélyeztető tengeri olajömlés megszüntetésére. a két arab politikus e javaslatokat ismertette előzőleg teheránban majd bagdadban.

az iraki elnökkel tartott találkozó után a kuvaiti külügyminiszter „igéretesnek” minősítette a háboru befejezéséről folytatott megbeszélést. iránban viszont a látogatást megelőzően azt közölték, hogy csak az öböl vizén terjedő olajfolt elleni intézkedésekről készülnek tárgyalni.

közvetlenül az öbölmenti országok delegációja után teheránba érkezett benahmed abdelgani algériai miniszterelnök. a teheráni rádió szerint a hamenei iráni államfővel folytatott megbeszélésen hangsúlyozták, hogy létfontosságú a két ország együttműködése a

le

társégre nehezedő állandó imperialista nyomás miatt. hamenei arra szólította fel a haladó arab országokat, hogy sorakozzanak fel az izraeli-libanoni egyezményt elutasító szíria mögött. a rádió a megvitatott kérdések közt nem említette az öbölmenti háborút.

ta fg mj

06.52 190583 1644

--

sk0002 4 230 mtik1004

tupac amaru filmen

Lima, 1983. május 19. /pl/ - perui és kubai filmesek közösen készítik színes játékfilmet xvi. századbeli legendás indián szabadsághős, tupac amaru életéről.

a kubai filmek első csoportja már meg is érkezett peruba, ahol a spanyol hódítók elleni nagy felkelés eredeti színhelyein, az inka birodalom egykori fővárosában, cuzcóban forgatják a film egyes jeleneteit. limában és havannában, a történelmi városrészekben is lesznek felvételek.

a film rendezője federico gracia hurtado perui filmművész, akit a „huayanay”, és „melgar”, című filmjeiről ismertek meg a mozilátogatók. a film operátora kubai: rodolfo lopez. a spanyol gyarmatosítók elleni felkelés híres indián vezérére reynaldo arenas perui színész jeleníti meg.

a forgatókönyv eredeti perui történelmi dokumentumok felhasználásával készült.

ts fg mj

06.56 190583 0868

--

ke

sk0003 4 230 mtik1005

salajev varsóban

varsó, 1983. május 19. /mti/ - magas szintű szovjet szakszervezeti küldöttség tartózkodik munkalátogatáson lengyelországban. a delegációt, amely szerdán érkezett varsóba, sztyepan salajev, a szovjet szakszervezetek össz-szövetségi központi tanácsának elnöke, a legfelsőbb tanács elnökségének tagja vezeti.

a látogatás első napján tartott találkozón wladzimierz mokrzyszczak, a lemp kb politikai bizottságának póttagja, a kb titkára tájékoztatta a vendégeket az ország politikai és gazdasági helyzetéről, a lemp ix. kongresszusán elfogadott határozatok végrehajtásáról. a megbeszélésen részt vett a párt és állami vezetés több más tagja is, köztük mieczyslaw rakowski miniszterelnök-helyettes, és stanislaw ciosek munka-, bér- és szociális miniszter.

a küldöttség szerdán felkereste a varsó közelében levő, mintegy 15 000 embert foglalkoztató ursus mezőgazdasági gépgyárat, ahol találkozott az üzem vezetőjével és a munkahelyi szakszervezet aktivistáival. salajev megismerkedett a gyár, valamint az üzemi szakszervezet tevékenységével.

kn/so már

07.04 190583 1097

--

sk0004 1 230 mtik1006

unita - taszz

Luanda, 1983. május 19. /taszz/ - az angolai felszabadító fegyveres erők sikeres hadműveletet hajtottak végre az unita nevű kormányellenes ellenforradalmi csoportosulás bandái ellen a dél-angolai benguela és huambo tartományokban.

az angolai hírgyűnökség jelentése szerint megsemmisítették az unita támaszpontjait az említett tartományokban. sok foglyot ejtettek, nagymennyiségű - a dél-afrikai köztársaságban gyártott - fegyvert, lőszert, robbanóeszközt és élelmiszert zsákmányoltak.

le

^{had}
a művelet - amelyben a környező lakott települések önkéntesei nagy számban vettek részt - egy hónapig tartott. a hadművelet azt követően kezdődött, hogy az unita fegyveresei megtámadták az alto catumbelai cukorgyár építkezésén dolgozókat, és tuszul ejtettek csehszlovák, valamint portugál szakembereket és családtagjaikat.

le mj

07.08 190583 0868

--

sk0005 4 230 mtik1007

turner

bokor pál, az mti tudósítója jelenti:

washington, 1983. május 19. /mti/ - saját csapdájába esett bele stansfield turner tengernagy, a cia volt igazgatója. turner, aki 1977-től 1980-ig - carter idején - állt a központi hírszerző ügynökség élén, emlékiratait írja, s felháborodással tapasztalja, hogy a cia cenzura-osztálya biztonsági okokra hivatkozva terjedelmes részleteket töröl irásából.

a központi hírszerző ügynökség azért vezette be a cenzurát, mert a hetvenes években több, korábban lojális munkatársa a vietnami háború és az ügynökség ellen folytatott piszkos műveletek láttán nyilvánosan bírálni kezdte a „céget”,.

a cenzura 1978-ban letiltotta john stockwell, a cia különleges angolai erői volt parancsnoka honoráriumának kifizetését az ellenségeket keresve című nagyszerű könyvéért. két évvel később, még mindig turner tengernagy igazgatósága alatt, egy másik volt cia-tiszt, frank snepp 140 ezer dolláros honoráriumát koboztatta el, amelyet a cia vietnami szerepéről írt könyvéért kapott.

a cia volt igazgatója természetesen más, teljesen lojális alapállásból közelíti meg az ügynökség dolgait, de így is alaposan „megszerkesztik”, készülő emlékiratait. a tengernagy fejezetenként terjeszti elő irását, s az egyik legutóbbi fejezetnek tíz százaléka került vágóolló alá, mert a cenzorok „ugy érezték, hogy az érintett műveletek leírása biztonsági érdekeket érint”,.

az ilyenformán a „pandurból rablóvá”, lett turner most elégedetlen. a new york times értesülése szerint befolyásos ügyvédet fogadott, s bírósági uton keres orvoslást a vele esett jogtalanság

le

miatt. charles wilson, a cia főcenzora azonban máris kifejezte reményét, hogy „sikerül közösen megegyezésre jutni”,. annyi bizonyos, hogy a mini-botrány nem teszi tönkre anyagilag turnert.

br/so már

07.14 190583 1832

--

sk0006 4 230 mtik1008

vietnami tájfunkárok

hanoi, 1983. május 19. /mti/ - május 15-én több tájfun söpört végig közép-vietnamon, súlyos veszteségeket okozva emberéletben, anyagiakban egyaránt. a legnagyobb veszteségeket a nghe tinh tartománybeli dien chau járás falvai szenvedték: 76 ember meghalt, többen eltűntek, kétezer hektárnyi rizs megsemmisült, több mint 10.000 ház lakhatatlanná vált.

tavaly ősszel ez a környék szenvedte el a vietnami történelem eddigi leghevesebb tájfunját, a nancy-t. thanh hoa tartományban /valamivel északabbra nghe tinh-től/ mintegy 20 négyzetkilométeren egy másik tájfun minden lakóházat megrongált.

a vietnami hatóságok, a hadsereg alakulatai megkezdték a szerencsétlenül járt vidékek lakóinak a segélyszállítást. eddig a többi között 200 tonna gabonát juttattak el a helyszínre.

dp/so már

07.25 190583 0832

--

le

sk0007 4 230 mtik1009

bevándorlás - szenátus

washington, 1983. május 19. /mti/ - az amerikai szenátus szerdán jóváhagyta a bevándorlási törvény reformját. ezzel évi 425 ezerre korlátozza a kiadható bevándorlási engedélyek számát, egyszersmind azonban amnesztiában részesíti azokat a milliókat, akik az utóbbi években munkát és megélhetést keresve illegálisan vándoroltak be az egyesült államokba, főként a latin-amerikai országokból. a törvény szerint az 1977. január 1. előtt bevándoroltak állandó, az 1980. január 1. előtt bevándoroltak ideiglenes lakhatási engedélyt kapnak, hogy később állampolgárságért folyamodhassanak.

a törvény életbelépése után megbüntetik azokat a munkáltatókat, akik illegális bevándorlókat alkalmaznak.

br/so már

07.31 190583 0748

--

sk0008 4 230 mtik1010

chile - franciaország

santiago, párizs, 1983. május 19. /mti-reuter/taszsz/ - fagyossá váltak franciaország és chile kapcsolatai, miután claude cheysson francia külügyminiszter kemény szavakkal ítélte el szerdán pinochet diktaturáját és a chilei tüntetőkkel szembeni brutális rendőri akciókat. a francia kormány még a nap folyamán konzultációra hazarendelte chilei nagykövetét. párizsban chilei emigránsok százai tüntettek pinochet rendszere ellen.

chilében a múlt héten zajlottak le a tízéves katonai rendszer elleni eddig leghevesebb tüntetések. több mint 300 embert letartóztattak, két fiatal tüntetőt pedig agyonlőttek a chilei biztonsági erők.

a szavait egyáltalán nem megválogató cheysson külügyminiszter kijelentette, hogy - mint a francia rádió idézte - pinochet „átok népe számára,, ezt követően hozták nyilvánosságra párizsban, hogy a santiago-i francia nagykövetet hazarendelték.

a chilei hatalmi rendszert elítélő francia diplomáciai gesztust annál kevésbé érthetik félre santiagoóban, mivel a francia nagykövet valójában május 6. óta egyéb okok miatt párizsban tartózkodik; „hazarendelése,, ezért chile számára világos jelzés.

le

a chilei külügyminisztérium még szerdán a „legerélyesebb tiltakozást,, juttatta el párizsba és franciaországot a chilei beütközésekbe való beavatkozással vádolta.

a francia kormány hivatalos szóvivője, max gallo újságíróknak kijelentette: „franciaországot felbőszíti és aggasztja az, ami chilében folyik,,.

fg mj

07.36 190583 1502

--

sk0009 4 230 mtik1011

vietnam

hanoi, 1983. május 19. /mti/ - hanoi hivatalosan visszautasította prasing szomszárinek, a thai nemzetbiztonsági tanács főtitkárának azt az állítását, hogy az idén vietnam tizenháromezer katonáját átvezényelte laoszból kambodzsába.

a kambodzsai nevéjű újság kommentárja cáfolta azt az asean-államok és peking által terjesztett híresztelést is, hogy a vietnami részről kambodzsából, május elején végrehajtott részleges csapatkivonás csak „csere,, volt, a visszavont egységek helyébe újakat küldtek. „ha a némhírtérjesztők elfogadták volna meghívásunkat, hogy vegyenek részt a vietnami csapatok visszavonásának megfigyelésében, akkor nem állítanánk ilyeneket,, - huzza alá a kambodzsai pártlap, „majd idezi hun sen kambodzsai külügyminiszter megállapítását: amint az ország biztonsági helyzete megengedi, minden vietnami katona kivonul az országból.

x x x

május 6 és 12-e között újabb incidensekre került sor kambodzsai thaifölddel határos körzeteiben. bangkoki felségjelű repülőgépek négy ízben hajtottak végre földérintőrepülést poipet és kon kak települések felett. a thai haditengerészet hajói 89-szer hatoltak be 5-20 kilométerre a kambodzsai felségvizekre koh kong és koh tang szigetektől. a nyugati határtartományokat 44 ízben érte thaiföldi ágyútűz. a kambodzsai határőrség mintegy száz ellenforradalmárt tett harcképtelenné.

dp/dj már
07.59 190583 1462

le

--

sk0010 4 230 mtik1012

Libanon

bejrut/jeruzsálem/teherán/kartum, 1983. május 19.
/mti-ap/afp/irna/ - az iráni külügyminisztérium szerdán támogatásáról biztosította szíriát és az izraeli-libanoni megegyezést a „camp-david-i szerződés megvalósítása újabb szakaszának”, minősítette.

philip habib amerikai elnöki különmegbízott szerdán újabb ingajáratra indult a közel-keleten és megérkezett bejrutba. a libanoni fővárosban még aznap megbeszélést folytatott a libanoni kormány tagjaival majd fogadta őt amin dzsemajel államfő is.

habib azzal a céllal érkezett ismét a közel-keletre, hogy megkísérelje rávenni szíriát csapatai kivonására libanonból, mert izrael ezt szabta meg az amerikai irányítással létrehozott libanoni-izraeli egyezmény végrehajtásának feltételül. szíria azonban ellenzi az elszigetelést is szolgáló, libanon szuverenitását sértő alkut és szerdán dászkuszban közölték: nem fogadják az arab ügy iránt ellenséges magatartást tanúsító habibot.

az izraeli televízió hivatalos forrásokat idéző jelentése szerint tel-aviv „néhány hetes határidőt ad”, szíriának, mert úgy véli, hogy az egyezmény elutasítása damaszkusz részéről csak „tárgyalási taktika”, a „határidő”, lejártával - ez önmagában is jelzi, hogy az izraeli csapatok nem számolnak egyhamar a kivonulással - izrael „egyoldalúan visszavonhatja”, csapatait az egyezményben előírt 45 kilométer széles „biztonsági övezet”, északi határát jelentő avali folyó mögé - mondják jeruzsálemben, de hangsúlyt a feltételes módra helyezik.

gaafar nimeri szudáni államfő szerdán teljes támogatásáról biztosította a libanoni-izraeli egyezményt és élesen támadta szíria elutasító magatartását.

ta fg mj

08.14 190583 1690

--

sk0011 4 230 mtik1013

miterrand-kohl - pravda

moszkva, 1983. május 19. /mti/ - kettősség jellemzi a francia és a nyugatnémet álláspontot az európai biztonság legfontosabb kérdéseiben. - állapítja meg csütörtöki számában a pravda. párizs és bonn „alapos tanulmányozásra érdemesnek”, minősíti a legutóbbi szovjet fegyverzetcsökkentési javaslatokat, de miterrand és kohl párizsi megbeszélésein mindkét nyugat-európai vezető hangsúlyozta a nato határozatához való hűségét: telepíteni fogják a persing-2 rakétákat és a robotrepülőgépeket, ha a genfi szovjet-amerikai tárgyalások „nem hoznak kedvező eredményeket”,.

a pravda hangsúlyozza, hogy ez az álláspont az egyesült államok és a nato azon köreit támogatja, amelyek félbe akarják szakítani a genfi tárgyalásokat, s ezzel formális igazolást szeretnének kapni az új nukleáris rakétafegyverek telepítéséhez. lehet, hogy párizsban egyesek úgy vélik: az amerikai rakétáktól majd nem lehet látni a francia rakétákat, a persing-2-esek telepítése megszakítja az nszk kapcsolatait kelet-európával és évszázadokra elhárítja franciaországtól az „erős nyugat-németország”, veszélyét. valójában azonban, ha párizs és bonn nem szegül szembe az amerikai nukleáris tervekkel, akkor egész Európában jelentősen megnő a katonai fenyegetés, és a nyugat-európai államok elveszthetik önállóságukat.

kr/so már

08.22 190583 1346

--

sk0012 4 230 mtik1014

dos santos kijevebe utazott

moszkva, 1983. május 19. /taszsz/ - moszkvából szerdán az ukrán fővárosba, kijevebe utazott josé eduardo dos santos angolai államfő, az mpla-munkapárt elnöke.

a vendéget a szovjet főváros repülőterén andrej gromiko, az szkp kb pb tagja, a szovjetunió minisztertanácsa elnökének első helyettese, külügyminiszter, valamint dmitrij usztyinov, az szkp kb pb tagja, honvédelmi miniszter és más személyiségek bucsúztatták.

le

az angolai államfő az szkp kb, a szovjetunió legfelsőbb tanácsa elnöksége és a szovjet kormány meghívására baráti munkalátogatáson tartózkodik a szovjetunióban.

ág fg mj

08.25 190583 0647

..-

sk0013 4 230 mtik1015

rövid hírek

indiai katonai - vietnam [hanoi, 1983. május 19. /taszsz/ - a vietnami és az indiai hadsereg együttműködésének erősítése céljából k. v. krisna rao, az indiai hadsereg vezérkari főnöke vezetésével indiai katonai küldöttség tett látogatást vietnamban. az indiai delegációt fogadta pham van dong, miniszterelnök is. az indiai vendégek felkerestek több katonai létesítményt, és ellátogattak ho si minh-városba is.

áradások

buenos aires, 1983. május 19. /reuter/ - nemzeti katasztrófának nevezte reynaldo bignone argentin elnök az ország északi részét sújtó hatalmas áradásokat, amelyek miatt eddig több mint 100 ezer embert kényszerült elhagyni otthonát. az áradások miatt megbénult az országrészben a közlekedés, az utakon és a vasuton egyaránt. jelentős az anyagi kár a gyapot, rizs, szójabab és a gyümölcsültetvényekben is. az utóbbi hetek esőzései még tovább növelték a paraguay, parana és uruguay folyók vízszintjét.

nadir nadi

isztambul, 1983. május 19. /ap/ - egy török hadbíróság szerdán megerősítette, hogy börtönbüntetésre ítélték nadir nadit, a cumhuriyet /köztársaság/ című isztambuli napilap kiadóját. a 75 éves férfit közel három hónapra ítélték, mert a lap januári számában megjelent egy huszonkét évvel ezelőtti írt cikke. ebben állítólag a törvények megsértésére bujtogatja a lakosságot.

andrei - shultz

washington, 1983. május 19. /mti-agerpres/ - stefan andrei román és george shultz amerikai külügyminiszter szerdán washingtonban a román-amerikai kapcsolatok kérdéseit vitatta meg, megvizsgálták a kölcsönös gazdasági kapcsolatok fejlesztésének kétoldalu gazdasági

te

együttműködés továbbfejlesztésének lehetőségeit. románia és az egyesült államok között vitára adott okot egy még hatályba nem lépett törvény, amely szerint a kivándorolni szándékozó román állampolgároknak vissza kell téríteniük az államnak az oktatási költségeiket. az egyesült államok közölte, hogy a törvény alkalmazása esetén romániát illetően nem érvényesíti a legnagyobb kedvezmény elvét.

szi fg mj

08.34 190583 2053

..-

sk0014 4 230 mtik1017

nicaragua - bt

new york, 1983. május 19. /taszsz/afp/ap/ - nicaragua és a biztonsági tanács hét el nem kötelezett tagja - guyana, jordánia, máltá, pakisztán, togo, zaire és zimbabwe - szerdán határozati javaslatot terjesztett a biztonsági tanács elé, amely leszögezi, hogy nicaraguának joga van békében és biztonságban, külső beavatkozástól mentesen élni. a javaslat felszólítja az érintett államokat, hogy működjenek együtt a válság tárgyalásos rendezésén munkálkodó kolumbiával, mexikóval, panamával és venezuelával.

az el nem kötelezett országok határozat-tervezetének szövegét május 9-én adták át az ülés résztvevőinek, de az eredeti javaslaton azóta módosítottak: elkerülendő az amerikai vétót, kihagyták a nyílt és burkolt agresszió minden formájának azonnali beszüntetését követelő mondatot. a határozati javaslatról várhatóan csütörtökön szavaznak.

a szovjetunió elutasítja az imperialista erők azon kísérletét, hogy akaratukat rákényszerítsék közép-amerika és a karib-térség népeire - hangsúlyozta oleg trojanovszkij, a szovjetunió állandó ensz-képviselője. határozottan fellépünk a kubával, nicaraguával, grenadával és más latin-amerikai népekkel szemben megnyilvánuló fenyegetés, nyomás és provokáció ellen - jelentette ki a szovjet diplomata.

włodzimierz natorf, lengyelország ensz-nagykövete rámutatott: a biztonsági tanács rendelkezik olyan bizonyítékokkal, amelyek arra utalnak, hogy az egyesült államok pénzezi a nicaragua elleni fegyveres támadásokat.

te

carlos manuel munez, argentina állandó ensz-képviselője leszögezte: a közép-amerikai események veszélyes alakulását a más államok belügyeibe való be nem avatkozás elvének sorozatos megsértése tette lehetővé.

több állam - így görögország, a dominikai köztársaság, uganda - képviselője - hangot adott azon véleményének, hogy egyetlen államnak sincs joga meghatározni niaragua számára, milyen társadalmi rendszert válasszon.

a bt csütörtök délután folytatja a vitát.

km fg mj

08.53 190583 1999

-. -

sk0015 4 230 mtik1018

ensz-hírek

new york, 1983. május 18. /taszsz/afp/ - a biztonsági tanács hétfőn közép-európai idő szerint az esti órákban újra megkezdte a vitát a namibiai kérdésről - jelentették be szerdán este hivatalosan a világszervezetben. a testület legutóbb 1981. áprilisában foglalkozott hivatalosan namibia kérdésével. a vita, amelyet az el nem kötelezettek mozgalmának tagországai és az afrikai országok kezdeményeztek, előreláthatóan több hétig tart majd. a vitában mintegy husz afrikai országot személyesen a külügyminiszterek képviselnek.

xxx

szerdán new yorkban megkezdődött az ensz dekolonizációs bizottságának évi ülése. a testület feladata, hogy mielőbb megtalálja a módot annak az 1960-as nyilatkozatnak a gyakorlati megvalósítására, amelyet a közgyűlés 1960-ban fogadott el, követelve függetlenség megadását a gyarmati országok és népek számára.

javier pérez de cuellar ensz-főtítkár megnyitó beszédében méltatta a bizottság hozzájárulását a népek függetlenségének és szabadságának ügyéhez. rámutatott, hogy az 1960-as nyilatkozat mindeddig nem valósult meg teljesen, nem vált függetlenné namibia, változatlan a nyugati országok fennhatósága alatt lévő kis területek problémája.

le

xxx

a biztonsági tanács pénteken, közép-európai idő szerint az esti órákban ül össze, hogy az izrael által megszállva tartott arab területek kérdését vitassa meg. a testületet ebben az ügyben az arab országcsoport javaslatára hívták össze.

le-km fg mj

08.55 190583 1594

-. -

sk0016 4 230 mtik1019

stern - kompromisszum

bonn, 1983. május 19. /mti/ - a nyugatnémet stern magazin szerkesztőinek részleges sikerét jelentő kompromisszummal ért véget szerdán éjjel az a majdnem egyhetes vita, amelynek tétje a lap irányvonala és új vezetésének összetétele volt.

a szerkesztőség megszállásával és tüntetésekkel tarkított küzdelemben a gruner és jahr kiadóvállalat elnöke a sternnél és a cég többi lapjánál fenyegető sztrájk miatt lemondott arról, hogy johannes grosst főszerkesztővé nevezze ki. a stern szerkesztői elsősorban az ő személye révén látták veszélyeztetve a lap „haladó, liberális jellegét,,.

az újságírók viszont lemondtak arról a követelésükről, hogy henri nannen távozzék mint kiadó, és beleegyeztek abba, hogy a jövőben peter scholl-latour töltsen be a főszerkesztői posztot rolf gillhausennel közösen. a hamburgi képes hetilap kiadója a két főszerkesztő és henri nannen lesznek. a stern dolgozóit tömörítő szerkesztőségi tanács ígéretet kapott a munkaadóktól arra, hogy a közeljövőben kidolgozzák a lappal kapcsolatos hatáskörök, jogok és köteleességek összegezését jelentő új szerkesztőségi alapszabályzatot.

fkj/dj már

08.58 190583 1164

-. -

le

sk0017 4 230 mtik1020

osztrák kormány

bécs, 1983. május 19. /apa/ - rudolf kirchschla:ger osztrák köztársasági elnök szerdán jóváhagyta a fred sinowatz kijelölt kancellár által beterjesztett kormánylistát. a szocialistapárti-szabadságpárti koalíciós kormányban az osztrák szabadság pártnak három minisztere lesz.

a szabadságpárti steger alkancellárjelölt lesz egyben az új kormány kereskedelmi minisztere. a kormány külügyminisztere a szocialistapárti erwin lanc, aki az előző kormányban a belügyminiszteri posztot töltötte be. a hadügyminiszter a szabadságpárti friedhelm frischenschlager lesz. herbert salcher megtartja a pénzügyminiszteri tárcát. a belügyminiszteri tárcát karl blecha veszi át. a szabadság pártnak a kormányban a miniszteri tárcákon kívül három államtitkára is lesz.

az új parlament csütörtökön délután tartja alakuló ülését és csütörtökön hozzák nyilvánosságra a szocialista párt és a szabadság párt szerdán aláírt koalíciós megállapodását is.

bruno kreisky leköszönő osztrák kancellár szerdán egy politikai szimpóziumon a béke és az enyhülés megszilárdításának fontosságáról beszélt - jelenti a taszsz. az enyhülésnek - mutatott rá - a kelet-nyugati katonai erőegyensúlyon kell alapulnia. az egyik fél fölénye, vagy akár a fölény megszerzésére irányuló törekvés nem segíti elő az enyhülést - mondotta.

a különböző európai országokban a fegyverkezési verseny ellen kibontakozott békemozgalmakról szólva kreisky rámutatott, hogy azok a nyugtalanság kifejezői a „korlátozott atomháború lehetőségével kapcsolatos fecsegések miatt,, , amelynek koncepciójával - mint ismeretes - washington állt elő. a kancellár határozottan elítélte az amerikai kormány kísérleteit, hogy a szovjetunió és más szocialista országok elleni bojkottot külpolitikai eszköztárába vegye. „én a kelettel folytatott becsületes üzleti kapcsolatok híve vagyok,, - jelentette ki. végezetül úgy vélekedett, hogy az izraeli-libanoni egyezmény „nem valami nagy eredmény, mivel szíria nélkül kötötték,,. a térségben továbbra sem szűnt meg a katonai konfliktus veszélye - mondotta bruno kreisky.

to fg mj

09.05 190583 2179

te

--

sk0018 4 230 mtik1021

közel-kelet - pravda /1. rész/

moszkva, 1983. május 19. /mti/ - a napokban aláírt libanoni-izraeli egyezmény célja, hogy libanont kiszakítsa az arab országok sorából, s nem hozhat békét a térség számára, hanem tovább bonyolítja a helyzetet - állapítja meg csütörtöki számában a pravda.

a dokumentumban - amelynek számos titkos záradéka is van - mindenütt izrael biztonságáról van szó. ezen az alapon nem csupán azt határozzák meg, hogy libanon „biztonsági övezetté,, nyilvánított részén pontosan hány és milyen libanoni katonai tartózkodhat, hanem azt is, hogy libanon nem kérhet segítséget olyan országtól, amely nem tart fenn diplomáciai kapcsolatokat izraellel. ebben az összefüggésben érdemes emlékeztetni rá, hogy az arab országok közül kizárólag egyiptomnak van diplomáciai kapcsolata tel-avivval.

a dokumentumot az egyesült államok bábáskodásával dolgozták ki, sőt amerika alá is írta az egyezményt. most e dokumentum alapján washington még jobban meg akarja erősíteni libanoni katonai jelenlétét. az amerikai külügyminiszter egyik tanácsadója kijelentette: washington most kész elgondolkodni azon, hogy növelje a soknemzetiségű erők keretében libanonban tartott egységeinek létszámát.

izrael és az egyesült államok között külön memorandum is létrejött. ennek értelmében izrael mentesül a csapatkivonási kötezettség alól, amennyiben a pfsz és szíria nem vonják ki egységeiket libanonból. mint köztudott, a szíriai csapatok 1976-ban a libanoni kormány kérésére vonultak be az országba, az arab liga zászlaja alatt és a szervezet költségére tartózkodnak ott ma is. szíria többször rámutatott, - s ezt legutóbb abdel halim haddam külügyminiszter nyomatékosan hangsúlyozta - hogy szíria kész kivonni csapatait, ha az izraeli megszálló egységek feltétel nélkül kivonulnak libanonból.

izrael pedig a legkevésbé sem készül csapatai feltétel nélküli kivonására, hanem ellenkezőleg: a bekaa völgyében, ahol közvetlenül szembenállanak egymással az izraeli és a szíriai egységek, a végsőkig kiélezte a helyzetet, s fenyegetéseket intéz szíria címére. /folyt./

hj/so már

09.28 190583 2113

--

te

sk0019 4 230 mtik1022

közel-kelet - pravda /2. rész/

ezek azok a tények, amelyek az egyezmény kapcsán mind a többi arab országban, mind pedig Libanonban tiltakozást váltanak ki. Libanonban a megállapodásnak elég nagy ellenzéke van: ellenzi a libanoni haladó szocialista párt, a libanoni kommunista párt, szoliman frangié, volt államfő és több más neves személyiség. már tüntetésekre is sor került az egyezmény elleni tiltakozásul.

Libanon napjainkban lerombolt és széttördelt állam - ezt a helyzetet igyekeznek izrael és az egyesült államok törvényesíteni. a libanoniak ügye azonban elválaszthatatlan része a közel-keleti helyzetnek, amelyet komplex módon, minden érdekelt fél bevonásával kell megoldani. izrael és az egyesült államok éppen ezt igyekeznek megakadályozni - állapítja meg végül a pravda.

hj/so már

09.34 190583 0821

--

sk0020 4 230 mtik1023

sri lanka

colombo, 1983. május 19. /reuter/upi/ - a sri lankán szerdán megtartott parlamenti pótválasztásokon - amelyen 18 képviselői hely és 46 helyhatósági tisztség sorsa dőlt el - a kormányon lévő egyesült nemzeti párt /unp/ nyerte el a szavazatok többségét. nem hivatalos végeredmény szerint az immár hat éve hatalmon lévő párt a 18-ból 13 mandátumot szerzett meg, egy mandátum sorsa még nem ismeretes.

a legnagyobb ellenzéki párt, a sri lanka-i szabadság párt, amely 1970 és 1977 között bandaranaiké asszony vezetésével volt hatalmon, a parlamenti pótválasztásokon mindössze csak három mandátumot szerzett és a helyi választásokon is a háttérbe szorult.

az egyesült nemzeti párt eddig is abszolút többségben volt a parlamentben. a pótválasztásokra mégis azért került sor, mert dzsajavardene államfő - akit az ellenzék bírálta az általános választások halogatása miatt - lemondatta pártjának azokat a képviselőit, akik nem szereztek abszolút többséget az 1982-ben tartott és éppen az általános választások elhalasztásáról döntő népszavazáson.

ke

a helyhatósági választásokon az egyesült nemzeti párt ugyancsak győzelmet aratott: eddig összesen 34 városban az unp jelöltje szerezte meg a legtöbb szavazatot.

a választások napján összecsapásokra került sor a hatóságok és az ország északi részén élő, a lakosság 20 százalékát kitevő tamil népcsoport függetlenséget követelő tagjai között. a jelentések szerint a zavargásoknak négy halálos - egy rendőr és három polgári - áldozata volt, sokan megsebesültek. a szavazás után a kormány rendkívüli állapotot rendelt el az ország egész területére.

legutóbb 1982. októberében, az elnökválasztás után rendeltek el sri lankán rendkívüli állapotot, amelyet három hónappal később oldottak fel.

ág fg mj

09.39 190583 1792

--

sk0021 4 230 mtik1024

pümkösi ifjúsági napok

berlin, 1983. május 19. /mti/ - országszerte béketalálkozókat tartanak a hét végén a német demokratikus köztársaság fiataljai. a szabad német ifjúság /fdj/ felhívására rendezik meg a hagyományos pümkösi békenapokat, amelyeknek ma különös jelentőséget kölcsönöz a rakétafegyverkezés ellen, a nukleáris leszerelésért vívott küzdelem. az ünnepségeken magas szintű küldöttségekkel képviseltetik magukat a szocialista országok ifjúsági szervezetei. a kisz delegációja szerdán érkezett meg az ndk-ba dr. varga-sabján lászlónak, a kisz központi bizottsága titkárának vezetésével. a gerai ünnepségeken résztvevő magyar küldöttség tagja farkas bertalan úrhajós is. fejti györgyöt, a kisz kb első titkárát szombatra várják a potsdami nagy seregszemlére.

a szombat-vasárnapi ünnepségsorozat nyitányaként szerdán este nagygyűlést tartottak karl-marx-stadtban 120 000 fiatal részvételével.

bj/so már

10.36 190583 0938

--

ke

sk0022 4 230 mtik1025

gorbacsov - lapointe

ottawa, 1983. május 19. /taszsz/ - mihail gorbacsov, az szkp kb pb tagja, a kb titkára, aki szovjet parlamenti küldöttség élén tartózkodik kanadában, szerdán a szovjet-kanadai kapcsolatokról tárgyalt charles lapointe külügyi államminiszterrel.

a kanadai miniszter villásreggelit adott vendége tiszteletére, amelyen résztvett pierre trudeau miniszterelnök is. a felek egyetértettek abban, hogy kedvezőek a lehetőségek a kétoldalú kapcsolatok továbbfejlesztésére. charles lapointe utalt rá, hogy jelentősek a két ország közötti mezőgazdasági és kereskedelmi kapcsolatok és közös sarkutatási programokról is folynak tárgyalások.

gorbacsov kifejtette: kanada és a szovjetunió között nincsenek megoldatlan problémák. az elmúlt tíz évben a két ország egy sor megállapodást kötött, amelyek megteremtették a kapcsolatok hosszútávú és szilárd fejlődésének alapjait. a szovjetunió nagy jelentőséget tulajdonít a két ország közötti konstruktív politikai párbeszéd kiszélesítésének és elmélyítésének és az alapvető nemzetközi problémák megoldásában való szorosabb együttműködésnek. a szocialista országok javaslataira utalva gorbacsov kijelentette: a szovjetunió azt várja más államoktól, köztük kanadától is, hogy komolyan kezelje ezeket.

- x -

gorbacsov megbeszéléseket folytatott william kashtan-nal a kanadai kommunista párt főtitkárával is. a baráti légkörű találkozáson kölcsönösen tájékoztatták egymást pártjaik tevékenységéről, valamint időszerű nemzetközi kérdéseket vitattak meg. mindkét fél fontosnak tartotta, hogy a szovjet-kanadai kapcsolatok a jószomszédság és a kölcsönös előnyök alapján, a világbéke és mindkét nép javára fejlődjenek.

pf fg mj

10.45 190583 1753

-.-

te

sk0023 4 230 mtik1026

usa kereskedelem - külügyi bizottság

washington, 1983. május 19. /mti-ap/ - az amerikai képviselőház külügyi bizottsága szerdán 15 szavazattal, 8 ellenében elvetette azt a javaslatot, hogy „az engedély nélkül a szovjetunióknak szállító, más országokban működő vállalatok megbüntetésének jogával hatalmazza fel az amerikai elnököt,„.

a javaslat szerint az elnök „büntetésként,„ megtiltana, hogy az ilyen vállalatok az egyesült államokba exportáljanak. a tervezet legfőbb ellenzője, a demokrata párti lee hamilton, a képviselőház európai albizottságának elnöke közölte, hogy „ilyen felhatalmazás a szövetséges országok szuverenitásának megsértése lenne - megkérdőjelezná ugyanis azt a jogukat, hogy maguk szabályozzák saját kereskedelmüket.„,

hamilton egyúttal emlékeztetett a kormányzaton arra a súlyos melléfofására, amelyet a szovjet-nyugat-európai gázvezeték építésével kapcsolatosan elrendelt tilalom jelentett.

az ap jelentése szerint a tervezetet - a mostani szavazás kimenetele ellenére - „megmenthetik,„ - mégpedig oly módon, hogy hozzácsatolják az ugynevezett „export ellenőrzési törvénytervezethez,„ amelyet reagan elnök áprilisban terjesztett a kongresszus elé. a fejlett technológia exportjának fokozott ellenőrzéséről szóló tervezet szeptemberig több törvényhozási bizottság, valamint a kongresszus mindkét háza elé kerül megvitatásra.

reagan elnök keddi sajtóértekezletén éppen azzal nyugtatta meg nyugat-európai szövetségeseit, hogy washington híve a kelet-nyugati gazdasági kapcsolatoknak és e kérdésben az egyesült államok, valamint nyugat-európai szövetségesei között „béke honol,„

ág fg

11.07 190583 1660

-.-

te

sk0024 4 230 mtik1027

a muzulmán nacionalizmusról

belgrád, 1983. május 19. /mti/ - a csütörtöki központi jugoszláv lapok közölték annak a beszélgetésnek a szövegét, amelyet szlovén újságírók folytattak branko mikuliccsal, bosznia-hercegovina köztársaság elnökségi tagjával.

mikulics a többi között elmondta, hogy bosznia-hercegovinában nemrégiben leleplezték a muzulmán nacionalisták illegális szervezetét, amely agresszíven tevékenykedett az „etnikailag tiszta, bosznia-hercegovina megteremtéséért és jugoszláviában az ugynevezett iszlám köztársaság létrehozásáért. e köztársasághoz az egyik változat szerint csak bosznia-hercegovina tartozott volna, a másik szerint rajta kívül szandzsak és koszovo is. ez megegyezik a koszovi irredenták céljaival, akik az ugynevezett jugoszláviai albán köztársaságot szeretnék létrehozni.

ez a szervezet kapcsolatban állt a fasiszta ifjú muzulmán emigrációval és egyes országok hirszerző szolgálatával, valamint a terrorista muzulmán testvérek szervezettel. tagjai a muzulmán nacionalizmus sajátos változatát képviselték, amely bosznia-hercegovinában a muzulmánokat szembeállítja a szerbekkel és a horvátokkal, s kapcsolatba hozza őket a világon élő többi muzulmánal, abból a célból, hogy a korán alapján létrejöjjön az össz-iszlám konföderáció - fejtette ki mikulics.

branko mikulics kitért arra, hogy bosznia-hercegovinában a horvát nacionalisták egyre inkább a katolikus egyház keretében tevékenykednek, az ugynevezett mária egyesület megalapításáért folytatnak akciót. a szerb nacionalisták „átfogóbban, fordulnak bosznia-hercegovina felé, ahol - mondják - „minden eszközzel meg kell védeni a szerbséget, s kiemelik a szerb pravoszláv egyház nemzetmentő szerepét.

kd/dj már
12.59 190583 1733

--

sk0025 4 230 mtik1028

az fkp és a genfi tárgyalások

párizs, 1983. május 19. /mti/ - maxime gremetz, az fkp politikai bizottságának tagja, a kb titkára, francia újságírók előtt nyilatkozott az fkp-nek a genfi tárgyalásokkal kapcsolatos álláspontjáról.

gremetz kijelentette, hogy az fkp szükségesnek tartja a francia nukleáris elrettentő erő fenntartását az ország biztonságának és függetlenségének biztosítása érdekében. kifejtette, hogy az fkp a genfi tárgyalások sikerét kívánja és érdekesnek tartja ebből a szempontból a nyugatnémet spd és a szocialista internacionálé javaslatait. a lényeg az, hogy egyenlő alapokon csökkentsék a nukleáris fegyverzeteket.

franciaország nem vesz részt a genfi tárgyalásokon - emlékeztetett gremetz. ezen a téren különleges helyzetben van és - mint mitterrand elnök mondta - nem hajlandó belemenni abba a vitába, hogy számításba vegyék nukleáris erőit. de azokat, akik tárgyalnak, nem lehet megakadályozni abban, hogy minden európai fegyverzetet számításba vegyenek. „ebben a kérdésben mi a kormányban való részvételünk és a szocialista párttal kötött megállapodás alapján foglalunk állást, - jegyezte meg gremetz, majd hozzátette: „európában két szövetségi rendszer van, mi tiszteletben tartjuk kötelezettségeinket, de franciaország nem tagja a nato integrált katonai szervezetének és nincs szó arról, hogy oda visszatérjen. „

gremetz végül hangsúlyozta: ha a genfi tárgyalások nem vezetnének eredményre, akkor fokozódni fog a fegyverkezési hajsza, amely ellenőrizhetetlenné válhat s kockára teheti az emberiség létét. éppen ezért folytatni kell a tárgyalásokat, hogy csökkenthessék a fegyverzeteket és az így felszabaduló összegeket az éhség és az analfabetizmus elleni harc céljára kell fordítani.

ds/so már

13.12 190583 1765

ll

--

sk0024 4 230 mtik1027

a muzulmán nacionalizmusról

belgrád, 1983. május 19. /mti/ - a csütörtöki központi jugoszláv lapok közölték annak a beszélgetésnek a szövegét, amelyet szlovén újságírók folytattak branko mikuliccsal, bosznia-hercegovina köztársaság elnökségi tagjával.

mikulics a többi között elmondta, hogy bosznia-hercegovinában nemrégiben leleplezték a muzulmán nacionalisták illegális szervezetét, amely agresszíven tevékenykedett az „etnikailag tiszta, bosznia-hercegovina megteremtéséért és jugoszláviában az ugynevezett iszlám köztársaság létrehozásáért. e köztársasághoz az egyik változat szerint csak bosznia-hercegovina tartozott volna, a másik szerint rajta kívül szandzsak és koszovo is. ez megegyezik a koszovi irredenták céljaival, akik az ugynevezett jugoszláviai albán köztársaságot szeretnék létrehozni.

ez a szervezet kapcsolatban állt a fasiszta ifjú muzulmán emigrációval és egyes országok hírszerző szolgálatával, valamint a terrorista muzulmán testvérek szervezettel. tagjai a muzulmán nacionalizmus sajátos változatát képviselték, amely bosznia-hercegovinában a muzulmánokat szembeállítja a szerbekkel és a horvátokkal, s kapcsolatba hozza őket a világon élő többi muzulmánal, abból a célból, hogy a korán alapján létrejőjön az össz-iszlám konföderáció - fejtette ki mikulics.

branko mikulics kitért arra, hogy bosznia-hercegovinában a horvát nacionalisták egyre inkább a katolikus egyház keretében tevékenykednek, az ugynevezett mária egyesület megalapításáért folytatnak akciót. a szerb nacionalisták „átfogóbban, fordulnak bosznia-hercegovina felé, ahol - mondják - „minden eszközzel meg kell védeni a szerbséget, s kiemelik a szerb pravoszláv egyház nemzetmentő szerepét.

kd/dj már
12.59 190583 1733

--

sk0025 4 230 mtik1028

az fkp és a genfi tárgyalások

párizs, 1983. május 19. /mti/ - maxime gremetz, az fkp politikai bizottságának tagja, a kb titkára, francia újságírók előtt nyilatkozott az fkp-nek a genfi tárgyalásokkal kapcsolatos álláspontjáról.

gremetz kijelentette, hogy az fkp szükségesnek tartja a francia nukleáris elrettentő erő fenntartását az ország biztonságának és függetlenségének biztosítása érdekében. kifejtette, hogy az fkp a genfi tárgyalások sikerét kívánja és érdekesnek tartja ebből a szempontból a nyugatnémet spd és a szocialista internacionálé javaslatait. a lényeg az, hogy egyenlő alapokon csökkentsék a nukleáris fegyverzeteket.

franciaország nem vesz részt a genfi tárgyalásokon - emlékeztetett gremetz. ezen a téren különleges helyzetben van és - mint mitterrand elnök mondta - nem hajlandó belemenni abba a vitába, hogy számításba vegyék nukleáris erőit. de azokat, akik tárgyalnak, nem lehet megakadályozni abban, hogy minden európai fegyverzetet számításba vegyenek. „ebben a kérdésben mi a kormányban való részvételünk és a szocialista párttal kötött megállapodás alapján foglalunk állást, - jegyezte meg gremetz, majd hozzátette: „európában két szövetségi rendszer van, mi tiszteletben tartjuk kötelezettségeinket, de franciaország nem tagja a nato integrált katonai szervezetének és nincs szó arról, hogy oda visszatérjen. „

gremetz végül hangsúlyozta: ha a genfi tárgyalások nem vezetnének eredményre, akkor fokozódni fog a fegyverkezési hajsza, amely ellenrizhetetlenné válhat s kockára teheti az emberiség létét. éppen ezért folytatni kell a tárgyalásokat, hogy csökkenthessék a fegyverzeteket és az így felszabaduló összegeket az éhség és az analfabetizmus elleni harc céljára kell fordítani.

ds/so már

13.12 190583 1765

ll

--

sk0026 4 230 mtik1029

a konzervatív kiáltvány fogadtatása /1.rész/

London, 1983.május 19./mti/ - nagy-britannia vezető polgári lapjai - amelyek két nappal korábban valósággal „lebunkózták”, a munkáspárt választási kiáltványát - csütörtökön egykedvűen fogadták a kormánypárt hasonló dokumentumát.

a financial times szerint a tory kiáltványban alig vannak új gondolatok - ami ugyan nem föltétlenül ok a kritikára, de „mégis, indokolt feltenni a kérdést: vajon a jobboldal radikális ellenforradalma /ti.a thatcherizmus/ nem futotta-e ki magát?,,

a pénzügyi lap a thatcher-kormány eddigi tevékenységét „összehasonlíthatatlanul vonzóbbnak”, találja ugyan annál, mint amit a munkáspárt a jövőre nézve kínál, de - a kiáltvány elemzése közben - tart kétfajta „elvesztegetett lehetőségétől,,. egyrészt attól, hogy „a stabilitás és a bizalom,, jelenlegi atmoszférájában a kormány, ha ujraválasztják,, épp oly „érzéketlen marad a munkanélküliség iránt,, , mint eddig volt, másrészt attól /ami ezzel összefügg/, hogy változatlanul óvakodik majd az állami szektorban némi tőkét összpontosítani, s a munkanélkülieket értéket teremtő munkába állítani.

a financial times szerint a kiáltvány „jövőbe néző része nem vonzó,,.

a times ugyanakkor azt állapította meg, hogy a konzervatívok legfeljebb félútig jutottak el saját eszményeik megvalósításában és a dokumentum óvatossága sem ígér gyors előrehaladást.

a kiáltvány „elsiklásaiban,, a the guardian azt vélte felfedezni, hogy a konzervatív párt vezetői úgy látják: „ha örökké nem is csaphatnak be mindenkit, kétszer megtehetik,, - most ugyanis ugyanazt ígérik, mint 1979-ben.

a liberális lap azt mondja, hogy thatcher asszony „drága áron felmutatott mérsékelt sikerei, az alacsonyabb infláció, a kevesebb sztrájk, az ipari tevékenység ésszerűbb irányba fordulása, aligha fogják egy perccel is túlélni azt az atmoszférát, azt a félelmet és guzsbakötöttséget, amit a konzervatív kormány vad pénzszüke-politikájával és példátlan munkanélküliségével előidézett,,. /folyt./

ae/hi már

13.18 190583 2056

xl

-.-

sk0027 4 230 mtik1030

a konzervatív kiáltvány fogadtatása /2.rész/

a munkáspárt jobboldalához húzó tömeglap, a daily mirror keményen bírálta a tory kiáltványt. vezércikkében hangoztatta, hogy „legalább annyira friss és eredeti, mint egy elhasznált indigó,,. a konzervatívok nem vádolhatók azzal, hogy „széles távlatokat kínálnak, mert nem kínálnak semmit. és ez az, amit a rájuk szavazók kapnak,,.

a brit kp lapja, a morning star - a kiáltványban fellelhető szakszervezet-ellenes tervekkel kiindulva - hangoztatta, hogy a thatcher-párt „teljes osztályháborúra tör. támadást akar intézni mindama szabadságjogok ellen, amelyeket a brit dolgozók évtizedek alatt vívtak ki. munkáellenes törvényekkel és munkanélküliséggel akarja megcsonkítani a szervezett dolgozók mozgalmát.,,

a lap szerint a brit szavazók hazafias kötelessége, hogy június 9-én „csomagolni küldjék a jelenlegi konzervatív kormányt,,.

ae/hi már

13.21 190583 0925

-.-

sk0028 4 230 mtik1031

el-fatah

bejrut, 1983.május 19./mti/ - abu mussza, a legnagyobb palesztin gerillacsoport, az el-fatah magas beosztású katonai vezetője cáfolta, hogy lázadás tört ki és szakadás következett be a jasszer arafat vezette szervezet soraiban. csupán „fegyelmi mozgalomról,, van szó - nyilatkozta az asz-szafir című bejruti lapnak, majd sürgette az el-fatah kongresszusának összehívását a fennálló problémák demokratikus megoldása végett. a belharcokról szóló híreket eltulzottnak nevezte és tagadta, hogy szakadár csoport vált volna ki a szervezetből. abu musszát, mint ismeretes, a szakadár csoport egyik vezetőjeként emlegették.

jasszer arafat az egység helyreállítása végett több egymást követő látogatást tett a kelet-libanoni bekaa-völgyben.

bz/hi éb

14.09 190583 0778

xl

-.-

sk0029 4 230 mtik1032

jean rey

brüsszel, 1983.május 19./mti/ - csütörtökön, 81 éves korában, meghalt jean rey belga liberális párti politikus, az európai közösségek bizottságának volt elnöke.

rey a háboru után gaston eyskens kormányában ujjáépítési miniszter volt, majd a gazdasági tárcát irányította több egymást követő belga kabinetben. 1958-ban az európai szén és acélközösség vezető testületének, majd amikor ezt összevonták a közös piaccal, az egk vezető testületének lett tagja. 1967-1971-ig a főbizottság elnöke: az ő irányításával bontották le végleg a vámhatárokat a közösségben, hozták tető alá a közös mezőgazdasági politikát és a saját költségvetést, alakították ki a közös területfejlesztési politikát.

gaston thorn, az egk jelenlegi elnöke úgy emlékezett meg jean rey-ről, mint a nyugat-európai közösség egyik jelentős alapító személyiségéről.

mp/hi éb

14.11 190583 0879

--

sk0030 4 230 mtik1033

libanon-szírIA /1.rész/

böcz sándor, az mti tudósítója jelenti:

bejrut, 1983. május 19. /mti/ - miután szírIA nem hajlandó fogadni philip habib amerikai megbízottat és a közvetlen libanoni-szíriai párbeszéd kilátásai is bizonytalanok, az egyesült államok és libanon egyrészt szaud-arábia, másrészt franciaország jószolgálati közreműködését kívánja igénybe venni a kedden megkötött izraeli-libanoni egyezmény útjában álló, szíriai akadály, elhárításához. ez az elhatározás szerda este, az amin dzsemajel elnök és habib vezetésével megtartott, kibővített libanoni-amerikai találkozáson született. safik el-vazzan miniszterelnök párizsi látogatásra kapott meghívást.

dzsemajel elnök kormánya előtt azt bizonygatta, hogy az izraellel kötött megállapodás nem gyengíti, hanem erősíti libanon helyzetét az arab országok közösségében. állítását alátámasztva

ll

megelégedéssel szölt az arab államfőkkel és uralkodókkal folytatott konzultációkról. az államvezetésnek eltökélt szándéka - hangsúlyozta, - hogy mélyreható tárgyalásokat kezd szíriával minden olyan kérdéstről, amelynek a megvitatása hozzájárulhat a kétoldalu kapcsolatok erősítéséhez, a két ország magasabb érdekeinek megóvásához.

az al-liva című bejruti lap értesülése szerint szaud-arábia mellett algéria közvetítő szerepét is számításba veszik. az al-dzsazirah című szaudi lap csütörtöki vezércikkében kiemelte: „szaud-arábia tiszteletben tartja libanonnak azt a jogát, hogy bármilyen hatékony módszert igénybe vegyen függetlenségének és szuverenitásának helyreállításához,„ szultan ben abdul aziz hadügyminiszter az al-havadesz című magazinnak nyilatkozva kijelentette: „szaud-arábia nincs az izraeli-libanoni egyezmény mellett, de nincs is ellene, mindenesetre támogatjuk a libanoniak bármilyen döntését,„/folyt./

bs/hn éb

14.23 190583 1815

--

sk0031 4 230 mtik1034

libanon-szírIA /2.rész/

két tekintélyes bejruti lap szerint szírIA végső esetben beleegyezik abba, hogy megfelelő szíriai-libanoni megállapodással „ellensúlyozzák,„ az izraeli-libanoni egyezményt. a haladó ász-szafir feltételezi, hogy szírIA olyan biztonsági szerződést kíván kötni libanonnal, amely garantálja, hogy libanon területét sem izrael, sem más személyek, vagy csoportok nem használják fel szírIA ellen irányuló ellenséges tevékenységre. a mérsékelt an-nahar lehetségesnek tartja, hogy a dél-libanonihoz hasonló biztonsági övezetet alakítanak ki a szíriai határ mentén és ebben a zónában a libanoni hadseregből kivált mohamedán tiszt, ahmed khatib hadnagy kapna fontos beosztást.

a legfontosabb szíriai követelések egyike várhatóan a keresztény-mohamedán nemzeti egyensúly helyreállítása lesz. szírIA ragaszkodhat például a szoliman frangié elnöksége idején, 1976-ban kidolgozott alkotmányos dokumentum ujjáállításához. ez egyéb alkotmányos reformok sorában egyenlő arányu keresztény-mohamedán parlamenti képviselőket irányzott elő, a jelenlegi keresztény többséggel szemben.

ll

az izraeli-libanoni egyezmény elhuzódó bejruti ratifikálása lehetővé teszi az aláírás nyomán támadt feszültség enyhülését.

az izraeli légierő felderítést végző gépei csütörtök délelőtt hangrobbanásokat okoztak bejrut légterében.

bs/hn éb

14.27 190583 1365

-. -

sk0032 4 230 mtik1035

genfi tárgyalások

genf, 1983.május 19./mti/ - az egyesült államok fegyverzetellenőrzési és leszerelési hivatalának genfi irodájában csütörtökön újabb ülést tartott a közepes hatótávolságú nukleáris fegyverek korlátozásáról tárgyaló szovjet és amerikai küldöttség. a megszokottnál is nagyobb diszkreció és a nyilvánosság teljes kizárása mellett folyó tanácskozássorozattól genfi megfigyelők egyelőre nem várnak értékelhető eredményt.

a paul nitze amerikai nagykövet által hivatalosan is előterjesztett washingtoni javaslatról - az ugynevezett közbülső megoldásról - már előzetesen kiderült, hogy elfogadhatatlan a szovjetunió számára, mivel az az egyoldalú szovjet leszerelési lépések és engedmények mellett az amerikai rakétatelepítési tervek megvalósítását segítené elő. az előirányzott 572 nukleáris rakéta és robotrepülőgép akármilyen hányadának nyugat-európai elhelyezése nem a földrész védelmét, hanem az egyesült államok stratégiai érdekeit szolgálná. ezt egyébként a közelmúltban paul warnke ismert amerikai katonai szakértő is elismerte. az általános hadászati mérleg figyelembevétele nélkül a genfi eurostratégiai tárgyalásokon sem lehet megegyezésre számítani, mivel abba beletartozik franciaország és nagy-britannia nukleáris ereje is.

genfben most úgy fogalmazódik meg a kérdés, hogy az egyesült államok - nyugati szövetségeseinek ösztönzésére, vagy anélkül - hajlandó-e felülvizsgálni eddigi, egyoldalú előnyökre törekvő politikáját és elfogadja-e az egymást kiegészítő, tényleges és kölcsönös előnyöket szolgáló szovjet indítványokat?

sz/hi éb

14.40 190583 1591

-. -

sk0033 4 230 mtik1036

a szerkesztőségek tájékoztatására!

tudeh - letartóztatások

teherán, 1983. május 19. /afp/ - irán egész területén eddig a tudeh párt ezeröttszáz tagját, a vezető káderek többségét tartóztatták le - közölte szerdán hosszein muszavi tabrizi hodzsatoleszlám, az iszlám forradalmi bíróságok legfőbb ügyésze egy rádió- és televízió nyilatkozatában.

egy héttel ezelőtt morteza rezai, az iszlám nemzeti gárda főparancsnoka az április 4-én feloszlátott iráni kommunista párt bebörtönzött tagjainak létszámát 1000 főben jelölte meg.

tabrizi közlése szerint a vizsgálati dossziék a gyanúsítottak többsége esetében elő vannak készítve, de, mint mondta, egyelőre nem lehet megadni a tervezett perek kezdetének pontos időpontját. „a perek közül néhány nyilvános lesz, amennyiben ez lehetséges, -” tette hozzá.

az iszlám gárdisták parancsnoka a tudeh párt tagjainak és szimpatizánsainak számát tízezerre becsülte. az iráni politikai életet jól ismerő egyes szakértők szerint a párt létszáma ennél a becslésnél magasabb.

pf hf lb
15.02 190583 1097

-. -

sk0034 4 230 mtik1037

koivisto észak-európa biztonságáról

helsinki, 1983.május 19./mti/ - észak-európa biztonságát érintő időszerű kérdésekről is szólt mauno koivisto finn köztársasági elnök szerdán abban a nyilatkozatában, amelyet finn vidéki lapok szerkesztőinek adott.

a nyilatkozatban a finn államfő kitért a svédország, majd norvégia felségvizeit állítólag megsértő szovjet tengeralattjáróról szóló híresztelésekre. rámutatott: bár sem a tengeralattjárót, sem annak nemzetiségét egyik alkalommal sem sikerült hitelt érdemlően bizonyítani, az ennek kapcsán indított szovjetellenes kampány

lel

viszont annak a megnyilvánulása, hogy fokozódik a balti-tenger térsége iránti katonai érdeklődés. a kampánnyal nyomást akarnak gyakorolni a térség országainak biztonságpolitikájára. az ilyen kampány a tapasztalatok szerint általában a fegyverkezés fokozódásához vezet. nehezen hihető - mondotta mauno koivisto -, hogy erre valamint az észak- európai helyzet megváltoztatására bármely balti-tengeri államnak oka lenne. a fegyverkezés sem észak- európa, sem a világ biztonságát nem növeli. ezért finnország változatlanul a lehető legalacsonyabb szinten kívánja tartani védelmi kiadásait.

belpolitikai kérdésekről szólva, az államfő kitért a kormányprogramban szereplő alkotmánymódosításra. egyetértett azzal, hogy a köztársasági elnök megválasztását az elektori rendszerről a jövőben közvetlen népszavazásra módosítsák, s az elnök jogkörét szűkítsék a parlament javára.

a kalevi sorsa vezette négypartti kormány kilátásai az elnök szerint jók, a kormány szilárd. erre vall, hogy a koalíciós tárgyalások során nem merültek fel olyan nehézségek, amelyek elnöki beavatkozást igényeltek volna. a centrista pártok oldalán /svéd néppárt, centrupárt, finn falusi párt/ a falusi párt bekerülése a kormányba a szociáldemokrata párt megerősödését hivatott ellensúlyozni - fejezte be nyilatkozatát mauno koivisto.

gátiné/hi lb

15.59 190583 1922

--

sk0035 4 300 mtik1038.

haderőcsökkentési értekezlet

bécs, 1983. május 19. /taszsz/ - a bécsi hofburgban csütörtökön megnyílt a közép-európai haderők és fegyverzet kölcsönös csökkentéséről szóló tárgyalások 30. fordulója.

a csütörtöki teljes ülés felszólalója andré wieland, az ndk küldöttségének vezetője volt. mint az ülés után tartott sajtóértekezleten az ndk szóvivője elmondotta, wieland hangoztatta: a szocialista országok szükségesnek tartják, hogy a közeljövőben konkrét eredmények szülessenek a tárgyalásokon. a február 17-én az ndk, a szovjet, a lengyel és a csehszlovák küldöttség által beterjesztett új javaslatok elősegítik a nyugati hatalmak által mesterségesen szított „létszámviita”, leküzdését, a bécsi tárgyalások kirozditását a holtpontonról.

de

érzékeltető haladást jelentene, - hangoztatta az ndk nagykövete - ha első lépésként kölcsönös megfigyelés mellett kivonnának közép-európából 20 ezer szovjet és 13 ezer amerikai katonát és fegyvereiket, ahogy ezt a varsói szerződés tagállamai javasolták. ehhez az egyszerű lépéshez csupán a két fél jóakarátára van szükség - szögezte le andré wieland.

az ndk nagykövet emlékeztetett továbbá arra a szocialista kezdeményezésre, hogy a szovjet és az amerikai csapatok egy részének kivonása után a tárgyalások minden résztvevője vállaljon politikai kötelezettséget fegyveres erői és fegyverzete szintjének befagyasztására közép-európában. ez lehetővé tenné, hogy megállapodás szülessék nagyobb arányú csökkentés megvalósításáról, egészen addig, amíg a varsói szerződés és a nato egyaránt 900 ezer főre szállítaná le fegyveres erőinek létszámát.

wieland hangoztatta: a szocialista országok javaslata elősegíti, hogy a közép-európai fegyveres erők és fegyverzetek csökkentése terén egyenlő és kölcsönösen elfogadható alapon, a felek biztonságának megsértése nélkül gyakorlati döntéseket dolgozzanak ki. most a nyugaton a sor - fejezte be beszédét az ndk küldöttségének vezetője.

ur hf lb

16.10 190583 1963

--

sk0036 4 230 mtik1039

portugália - koalíciós tárgyalások /1.rész/

király ferenc, az mti tudósítója jelenti:

madrid, 1983. május 19. /mti/ - növekvő ellentétek jegyében folynak az előzetes tárgyalások portugáliában, egy koalíciós kormány létrehozásáról. az áprilisi általános választáson legtöbb szavazatot kapott két párt a szocialista párt /ps/ valamint a szociáldemokrata párt /psd/ vezetői csütörtökön a tizedik tárgyalási fordulóhoz érkeztek el.

az eddig kormányzó jobboldali koalíció legerősebb pártja a szociáldemokrata párt vezetősége ragaszkodik ahhoz, hogy a jövőbeli kormány folytassa az áprilisi haladó vívmányok megnyirbálását, többek között az államosított földek, bankok visszaadását. a szocialisták viszont még túl korainak tartják a szinvallást. másrészt nem hagyhatják figyelmen kívül a baloldali szakszervezetek, munkásérdekeket tükröző köveleléseit.

de

a tárgyaló küldöttségek eddig mindössze abban jutottak egységre, hogy ha létrejön a koalíciós kabinet, akkor a szocialisták 9, a szociáldemokraták 6 miniszteri helyet kapnak. a portugáliában kiemelten fontosnak minősített pénzügyminiszteri poszt körül kialakult véleménykülönbségek lefékeztek a megbeszélések ütemét. a szocialisták vitor constancionak ajánlották fel a pénzügyminiszteri széket. de a szocialista párti, neves közgazdász - meg nem erősített hírek szerint - azzal utasította vissza a felkérést, hogy „pártegység nélkül nem lehet kormányozni. az ország jelenlegi helyzete pedig megkövetelné az egységet,,.

bár megfigyelők csaknem biztosra veszik - a kompromisszumok és elvi engedmények alapján - létrejövő megállapodást, nem zárják ki a kudarc lehetőségét sem. utalnak mario soaresnek, a szocialista párt főtitkárának minapi kijelentésére, miszerint „ha eredménytelenül végződnenek a tárgyalások, a szocialisták kisebbségi kormányt alakítanak, azzal, hogy előkészítik egy újabb, általános választás megtartását,,. /folyt./

ky/jp éb

16.22 190583 1941

--

sk0037 4 230 mtik1040

portugália - koalíciós tárgyalások /2.rész/

mind a két párt tárgyalódelegációját, mind a többi politikai párt vezetőit élénken foglalkoztatja a hét elején megalakult „mozgalom a demokrácia elmélyítéséért,, /mad/ politikai erő színrelépése. a mad csütörtökön megalakította koordinációs bizottságát, amelynek feladata egy új politikai párt alapelveinek, szabályzatának kidolgozása. a portugál sajtóban egyszerűen csak „eanes-pártnak,, nevezett mozgalom, a centrum szerepét kívánja betölteni. a célkitűzései között szerepel az áprilisi vívmányok megvédése, a demokrácia megerősítése.

ky/jp éb

16.23 190583 0614

--

sk0038 4 230 mtik1041

közel-kelet

kuvait, 1983. május 19. /reuter/ - „kuvait egy szíriai-izraeli háború esetén nem marad tétlen, minden tőle telhetőt megtesz szíria megsegítésére,, - jelentette ki szalem esz-szabah sejk, kuvaiti hadügyminiszter csütörtökön közzétett sajtónyilatkozatában. a kuvaiti politikus ezzel kapcsolatban emlékeztetett azokra a szíriai és izraeli megnyilatkozásokra, amelyek szerint a libanoni térségben készülségi állapot van, s ez szerinte „háború kirobbanásához vezethet,,.

kuvait még tanulmányozza a libanoni-izraeli egyezményt - mondotta a hadügyminiszter, de hozzátette: „bármiféle együttműködés izraellel aláássa általában az arab jogokat, s a palesztinok jogait különösen,,.

amman, 1983. május 19. /taszsz/ - mose levi izraeli vezérkari főnök azt javasolta a kormánynak, hogy járuljon hozzá a tüntető palesztinok deportálásához, vagyis a ciszjordániai és gazai tiltakozó megmozdulásokat azzal torolják meg, hogy a résztvevőket elűzik szülőföldjükről.

az izraeli televízió híre szerint a jelentést mose arensz hadügyminiszter elé terjesztették, aki „határozott intézkedésekkel szándékozik rendet teremteni,, a megszállt arab területeken. a javaslat azt is szorgalmazza, hogy a kiutasított arabokat fosszák meg bírói fellebbezés joguktól is. az izraeli legfelsőbb bíróság eddig nem engedélyezte a katonai hatóságoknak a tüntetők száműzését.

az izraeli katonai vezetés a rendteremtés céljából a ciszjordániai és gazai megszálló hadsereg és a katonai ügyészek számának növelését is tervezi, a többi között az izraeli kikötőkben állomásozó határőr csapatok átirányításával.

to hf lb

16.33 190583 1688

ad

--

sk0039 4 230 mtik1042

brit választási kampány

aczel endre, az mti tudósítója jelenti:

London, 1983 május 19. /mti/ - az ellenzéki pártvezérek csütörtöki sajtóértekezletének témája az előző napi konzervatív választási kiáltvány volt. Michael Foot, a munkáspárt vezére azt mondta róla, „buzlik az önelégültségtől”. Roy Jenkins, szociáldemokrata /sdp/ vezér azon gúnyolódott, hogy Thatcher asszony „győzelmesnek” állítja be gazdaságpolitikáját, holott négy év alatt a nemzeti jövedelem 5 százalékkal, a feldolgozóipari termelés csaknem ötödével, a feldolgozóipari beruházások mennyisége mintegy harmadával csökkent - nagyobb mértékben, mint a harmincas évek elejének gazdasági válságában.

Jenkins másfelől támadta a munkáspártot, amiért távozni akar a közös piacból. kijelentette, hogy a brit tagság felmondásának „katasztrófális következményei”, lennének a munkanélküliségre nézve. az egk gondjait nem kilépéssel, hanem a mezőgazdaság-centrikusság feladásával lehet megoldani, - fűzte hozzá.

Denis Healey, a munkáspárt alvezére „hazudozással”, vádolta meg a kormányt, miután a Time Out című londoni magazin legfrissebb száma csütörtökön nyilvánosságra hozta az 1981-ben készített hivatalos - és titkosan kezelt - helyzetelemzéseket. ezekből kiderült, hogy Thatcher asszony és munkatársai már két éve tudták, hogy a munkanélküliség átlépi a 3 milliós határt, mégis azt bizonygatták a közvéleménynek, hogy ez nem következik be, „a gazdasági talpraállítás jelei már láthatók”.

Közben két kis nemzeti párt, a walesi Plaid Cymru és a skót SNP is nyilvánosságra hozta a maga programját. mindkettő a helyi munkanélküliség leküzdését tűzte ki célul. a walesiek 2 milliárd fontot követelnek közmunkákra és lakásépítésre, s elmarasztalják a tartomány elhanyagoltsága miatt mind a konzervatív pártot, mind a munkáspártot. a skót nemzeti párt kiáll skócia önálló kormányzata mellett, amely majd a helyi olajjévedelmekből fog 200 ezernél több munkaalkalmat teremteni.

ae/jp éb

16.38 190583 1993

ad

--

sk0040 4 300 mtik1043

marokkó - polisario

Párizs, 1983. május 19. /dpa/ - megbeszélések kezdődtek a harcban álló marokkó és a polisario front között a nyugat-szaharai konfliktus megoldásáról - adta hírül csütörtökön a Le Matin című párizsi lap.

A Le Matin szerint a marokkó és a front magas rangú képviselői a napokban meg nem nevezett helyen találkoztak egymással. ez volt az első eset, hogy a nyugat-szaharát magának követelő két fél közvetlen érintkezésbe lépett.

A lap a megbeszéléseket összefüggésbe hozza II. Hasszán marokkói király és Bendzsedid Sadli algériai elnök februári találkozásával, illetve a két észak-afrikai ország javuló viszonyával. marokkó és algéria kapcsolatai elsősorban éppen a nyugat-szaharai ügy miatt romlottak meg. algéria ugyanis a konfliktus kezdetétől fogva tevékenyen támogatta a polisario frontot.

kf lb
16.44 190583 0847

--

sk0041 4 230 mtik1044

baldrige

pietsch Lajos, az mti tudósítója jelenti:

Tokió, 1983. május 19. /mti/ - Abe Sintaro, japán külügyminiszter csütörtökön aggodalmának adott hangot a Szovjetunióba és a többi szocialista országba irányuló technológia-export korlátozását célzó, amerikai erőfeszítések miatt. a szigetországi diplomácia vezetője a Tokióban tartózkodó Malcolm Baldrige, az Egyesült Államok kereskedelmi minisztere előtt ezzel összefüggésben arra utalt, hogy az amerikai kongresszus az érvényben lévő, ugynevezett export-ellenőrzési törvény felülvizsgálatát fontolgatja. a módosítás azt a célt szolgálná, hogy Washington külföldi cégeket is „megzabolázhasson”. Abe úgy vélekedett, hogy a szóban forgó revízió szakadást idézhet elő az Egyesült Államok, illetve a másik fél, Japán és Nyugat-Európa között.

Baldrige azt hangoztatta, hogy Washington tudatában van ugyan a nyugati szövetségesek fenntartásainak, mindazonáltal Reagan elnök „erősen aggódik”, a Szovjetunióba történő „technológia-áramlás” miatt.

ad

az amerikai miniszter - aki szombaton tokióból pekingbe utazik - elmondta: a kínai vezetőkkel a textilkereskedelemmel és a technológia-átadással összefüggő kérdésekről fog tárgyalni. elismerte, hogy az amerikai-kínai kapcsolatok „most rosszabbak, mint a múltban voltak,, , de - tette hozzá - az egyesült államok mindent megtesz a viszony javítására.

a találkozót követő sajtóértekezleten baldrige kemény szavakkal illette japán iparpolitikáját, mondván, hogy az a szabadkereskedelem ellen hat. úgy vélekedett, hogy hasonló tendenciák észlelhetők franciaországban és kanadában is. szorgalmazta, hogy nemzetközi szabályokat dolgozzanak ki a kormányok által támogatott export más országokban okozott ártalmainak kiküszöbölésére.

pl/hn éb

16.45 190583 1777

..-

sk0042 4 230 mtik1046

andrei /1.rész/

washington, 1983. május 19. /mti/ - pozitívnak minősítette az amerikai külügyminisztérium csütörtökön stefan andrei román külügyminiszter washingtoni tárgyalásainak eredményét. andrei három napot töltött az amerikai fővárosban és ezalatt bush alelnökkel, shultz külügyminiszterrel, eagleburger külügyminiszter-helyettesével, valamint az amerikai törvényhozás képviselőivel tárgyalt. a napirenden lévő kérdések között amerikai hivatalos forrás szerint szó volt a legnagyobb kedvezmény elvének alkalmazásáról az amerikai-román kereskedelemben. a reagan-kormány ennek a megvonását helyezte kilátásba arra az esetre, ha románia nem szünteti meg az ugynevezett „oktatási adó,, alkalmazását a kivándorlást kérelmezőkkel szemben.

kizárólag a szerkesztőségek tájékoztatására!

-----
kongresszusi források szerint andrei washingtonban „határozott célzásokat,, tett arra, hogy románia komolyan fontolóra veszi a kivándorlókkal szemben alkalmazott „oktatási adó,, megszüntetését, hogy ezzel meggátolja a legnagyobb kedvezmény elvesztését. amerikai becslések szerint a román-amerikai kereskedelmi forgalom évi 200 millió dollárral csökkenne a legnagyobb kedvezményezett státusz elvesztésével.

Fi

reagan márciusban jelentette be, hogy június 30-^{át} megszünteti ezt a státust, ha románia nem tér jobb belátásra az emigrációs adó kérdésében. bukarest eleinte belügyeibe való beavatkozásra hivatkozva elutasította a vonatkozó törvény felülvizsgálását, most azonban kongresszusi források szerint jelezte, hogy „igen valószínűen sikerül valamit csinálni,,. utalt azonban andrei arra is, hogy ez a „valami,, esetleg az emigrációs adó-kötelezettség alá esők valamiféle kompenzációs különmunkaprogramba való bevonása lesz. ez az ötlet a kapitóliumon nem váltott ki lelkesedést. egyes képviselők úgy vélik, hogy a különmunka bevezetése a kivándorlók számára „az adónál is rosszabb lenne,,. /folyt./

br/th éb

16.51 190583 1981

..-

sk0043 4 230 mtik1048 /andrei /2.rész//

„a román rendszer manőverezése, - írja a ^{the}washington post csütörtökön, - olyan időpontban kezdődött, amikor moszkvához fűződő gazdasági kapcsolataiban is feszültség keletkezett.

a ^{the}new york times csütörtöki értesülése szerint románia előre láthatólag megszünteti az oktatási adóra vonatkozó törvény alkalmazását és hivatalos nyilatkozatban biztosítja az egyesült államok kormányát arról, hogy a törvény alkalmazására nem kerül sor. legalábbis egy magasrangú amerikai hivatalos személyiség szerint ez lenne az a minimális követelmény, amellyel románia biztosíthatná magának az amerikai kormány jóindulatát a legnagyobb kedvezmény kérdésében.

br/th éb

16.54 190583 0669

Fi

..-

sk0044 4 230 mtik1049

cannes-i filmfesztivál - eredményhirdetés

cannes, 1983. május 19. /afp/ - csütörtökön kiosztották az idei - sorrendben - 36. -cannes-i filmfesztivál díjait.

arany pálmát, azaz nagydíjat kapott a japán imamura sohei narajama balladája című filmje. több szép magyar siker is született cannes-ban: erdöss pál adj király katonát című művét arany kamerával jutalmazták, a versenyen kívül bemutatott filmek közül pedig sándor pál szerencsés danielje a fipresci, azaz a filmkritikusok nemzetközi szövetségének a díját kapta. gyöngyössy imre jób lázadása című alkotása pedig az ökumenikus zsüri díját kapta meg.

az idei seregszemlén a zsüri a legjobb rendezés díja helyett a legjobb filmalkotásért járó díjat osztotta ki; a magas elismerést megosztva kapta a szovjet andrej tarkovszkij nosztalgia és a francia robert bresson a pénz című alkotása. a nosztalgia megkapta a versenyfilmek sorában a fipresci, valamint az ökumenikus zsüri díját is.

a zsüri különdíjában a brit terry jones az élet értelme című filmje részesült.

a nemzetközi bíráló bizottság szerint - amelynek elnöke az amerikai író, william styron volt - a legjobb női alakítást a nyugatnémet hanna schygulla nyújtotta az olasz marco ferreri piera története című filmjében, míg a legjobb férfiszínésznek az idén az olasz gian maria volonte bizonyult, a svájci claude goretta mario ricci halála című filmben mutatott játékáért.

a legjobb művészi kivitelezésért járó díjat a spanyol carlos saura carmenje kapta.

ami a rövidfilmeket illeti, az arany pálma a francia pierre levynek jutott, kissé különös és hosszúra sikeredett című filmjéért: tudom, hogy tévedek, de kérdezzék meg a barátaimat, s ők is ugyanezt mondják.

... ps lb

17.05 190583 1732

F

--

sk0045 4 230 mtik1050

rövid hírek

zsivkov-gucwa

szófia, 1983. május 19. /mti/ - todor zsvkov, a bkp kb főtitkára, a bolgár államtanács elnöke csütörtökön fogadta a lengyel parlament küldöttségét, amely stanislaw gucwának, a szejm marsalljának vezetésével tartózkodik bulgáriában.

kambodzsa - bulgária

szófia, 1983. május 19. /mti/ - bulgáriai hivatalos baráti látogatása befejeztével csütörtökön elutazott szófiából bou thong, a kambodzsai népi forradalmi párt kb politikai bizottságának tagja, a kambodzsai népköztársaság miniszterelnök-helyettese, nemzetvédelmi miniszter és az általa vezetett katonai küldöttség, a delegációt fogadta todor zsvkov, a bolgár párt és állam vezetője.

glemp

varsó, 1983. május 19. /mti/ - a vatikánban folytatott négy-napos megbeszélések végeztével csütörtökön visszaérkezett varsóba józef glemp bíboros, lengyelország primása. glemp a repülőtéren újságírók előtt kijelentette: a terveknek megfelelően folynak az előkészületek ii. jános pál pápa juniusi lengyelországi látogatására.

jugnauth-kina

peking, 1983. május 19. /mti/ - a kínai kormány meghívására csütörtökön hivatalos baráti látogatásra kínába érkezett ameerood jugnauth, mauritius miniszterelnöke.

magyar bélyegkiállítás

montevideo, 1983. május 19. /mti/ - magyar bélyegkiállítás nyílt montevideóban, uruguay fővárosában. megnyitóbeszédet dr. raquel lombardö de betolaza uruguayi művelődési és közoktatási miniszter mondott.

egyiptomi zeneművész

kairó, 1983. május 19. /mti/ - kodály emléklakettel tüntették ki kairóban dr. szamha el-kholi asszonyt, zenetudóst, az egyiptomi művészeti akadémia elnökét, konzervatóriumi tanárt a kodály zoltán életművének népszerűsítése terén egyebek között a televízióban kifejtett magas színvonalu tevékenységéért. a kitüntetést csütörtökön bensőséges ünnepségen nyújtotta át nagy miklós nagykövet.

pc, kn, ék, nc, pk lb
17.14 190583 1916

F

--

sk0046 4 230 mtik1053

williamsburg

washington, 1983. május 19. /mti/ - az egyesült államok dolgozta ki az egyetlen tervezetet a május 28-án kezdődő williamsburgi tőkés csúcstalálkozón kiadásra tervezett nyilatkozatra, s mint a the washington post jelentette csütörtökön jól tájékozott forrásokra hivatkozva, a hat szövetséges kész „csekély módosításokkal”, elfogadni azt.

az amerikai tervezet szerzője, allen wallis külügyminiszter-helyettes állítólag olyan szöveget szerkesztett a hét állam- és kormányfő számára, amely a gazdasági fellendülés lehetőségére koncentrálja a figyelmet, szeliden megkerüli a kamatlábak, a deficitek, a nemzetközi fizetési problémák kérdését és a kelet-nyugati kereskedelmi politikával kapcsolatos nézeteltéréseket. politikai részében viszont az amerikai nyilatkozat-tervezet újabb állásfoglalást tartalmaz az amerikai középhatótávolságu rakéták telepítése mellett.

a washingtoni lap további értesülései szerint wallis tervezetét egy héttel ezelőtti mutatták be párizsban, az oecd miniszteri értekezletén, s akkor a hat érintett kormány időt kért annak tanulmányozására. az /elmúlt/ héten azonban jelezték, hogy fő vonásokban elfogadják az amerikai állásfoglalást.

az amerikai külügyminisztérium természetesen „közösen kimunkált”, okmányról beszél a williamsburgi nyilatkozattal kapcsolatban, és hangoztatja, hogy annak szövegében még igen lényeges változások történhetnek. a the washington post magukat meg nem nevező forrásai azonban nyilvánvalóan abban reménykednek, hogy a williamsburgi tőkés gazdasági csúcson elmaradnak a korábban megszokott civakodások. ám közben remélik, hogy az elfogadásra kerülő okmány az amerikai nézeteket tükrözi majd, jóllehet a legutóbbi hetekben - elsősorban párizsból - újabb kemény támadások érték washington önző pénzügyi politikáját.

a reagan-kormányzat az ellentétek elsimitása érdekében követelte, hogy a konferenciáról a záróközlemény helyett csak egy rövidebb közös nyilatkozatot tegyenek közzé, s hogy a kétnapos értekezlet a lehető legkevésbé hivatalos keretek között folyjon. így például a fehér ház azt szeretné, ha egy vagy két tanácskozást kizárólag az állam- és kormányfők részvételével tartanának meg a kísérő miniszterek részvétele nélkül.

br/jp ai

18.05 190583 2251

Fi

---

sk0047 4 230 mtik1054

szovjet tudósok békeértekezlete - vége /1.rész/

moszkva, 1983. május 19. /mti/ - a világ tudósaihoz intézett felhívással ért véget csütörtökön moszkvában a szovjet tudósok országos békekonferenciája. a háromnapos tanácskozáson mintegy 500 szovjet tudós és a világ húszonkét országának képviselőjében számos külföldi vendég vett részt. több mint negyven előadás hangzott el, megvilágítva a nukleáris háború veszélye elleni küzdelem legalapvetőbb problémáit, a tudomány és a tudósok szerepét a háború és a béke kérdéseinek megoldásában. a hazai és külföldi felszólalók részletesen elemezték a nukleáris konfliktus ökológiai, orvostani, társadalmi és kulturális következményeit, a fegyverkezési hajszának a társadalmi és gazdasági fejlődést fékező hatását.

a konferencia résztvevői a csütörtöki záróülésén elfogadott felhívásukban hangsúlyozták, hogy a világban felhalmozott nukleáris fegyverek rombolóereje máris megközelíti a kritikus nagyságot, de e fegyverek száma még mindig nő az egyre erősödő fegyverkezési hajszá miatt. ez annál is inkább katasztrofális veszélyt hordoz magában, mivel a nukleáris eszközök a fegyverzetnek nem egyszerűen egy új, a korábbiaknál korszerűbb fajtáját jelentik, hanem olyan pusztító eszközt, amely az egész emberi civilizáció létét veszélyezteti. a szovjet tudósoknak ezért szilárd meggyőződésük, hogy a béke megőrzése ma az emberiség előtt álló legfontosabb feladat.

ahhoz, hogy ez elvégezhető legyen, a legszélesebb tömegeknek kell rábrenedniük az őket fenyegető veszélyre, tisztán kell látniuk, hogy melyek a háborús fenyegetés forrásai. ennek pontos felismeréséhez nagy mértékben járulhatnak hozzá a tudósok, akik tudásukat, tapasztalatukat, tekintélyüket a béke megőrzésének szolgálatába kell, hogy állítsák - hangsúlyozza a felhívás. /folyt./

fl/hi ai

18.14 190583 1816

Fi

--

sk0048 4 230 mtik1055

szovjet tudósok békeértekezlete - vége /2.rész/

a dokumentumban a szovjet tudósok leszögezték, hogy megvan az objektív lehetőség a fegyverkezési hajszára megállítására. a józan, egészséges emberi megfontolás azt diktálja, hogy le kell mondani a katonai fölény illúziójának hajszolásáról, s mindenkinek a már kialakult katonai-hadászati egyensúly megőrzésére, majd szintjének kölcsönös leszállítására kell törekednie. nem a nukleáris fegyver elleni védekezésre, hanem a fegyverek számának korlátozására, csökkentésére, majd végleges megsemmisítésükre kell törekedni.

a felhívás leszögezi: a szovjet tudósok hisznek abban, hogy az emberiség megszabadulhat a fegyverkezés terheitől. meggyőződésük, hogy ennek az értelmetlen erő- és eszközpazarlásnak a megszüntetése, a ma még e célra lekötött hatalmas ipari és tudományos-műszaki potenciálnak békés célok szolgálatába állítása szinte felmérhetetlen lehetőségeket nyit az emberek jólétének növelése, az élet minőségének javítása előtt. ezért arra hívják fel a világ tudósait, hogy egyesítsék erőiket a béke megvédése érdekében. a béke hívei erősebbek, mint a háborúé, s ha összefognak, akkor képesek legyőzhetetlen akadályt állítani az agresszív erők útjába, s biztosítani a szilárd békét.

fl/hi ai

18.17 190583 1270

--

sk0049 4 230 mtik1056

moszkvai nagygyűlés

moszkva, 1983. május 19. /mti/ - az egyesült nemzetek szervezete által meghirdetett leszerelési kampány keretében, a prágában júniusban sorra kerülő béke-világtalálkozó előkészítése jegyében csütörtökön moszkva város dolgozóinak részvételével nagyszabású békegyűlést tartottak a szovjet fővárosban, a luznyiki stadionban.

a legkülönbözőbb foglalkozású felszólalók arról beszéltek, hogy a szovjetunióknak békére van szüksége nagyszabású fejlesztési terveinek megvalósításához. elítélték az amerikai kormányzatnak a fegyverkezési hajszára szitására és az erőfölény megszerzésére irányuló politikáját, s megállapították: az új amerikai nukleáris fegyverek telepítése tovább növelné az amúgyis fenyegető háborús veszélyt. rámutattak, hogy a szovjetunió és a többi szocialista

Fe

ország számos konkrét, reális leszerelési és fegyverzetkorlátozási javaslatot tett. ezek közül történelmi jelentőségűnek minősítették a szovjetunióknak azt a kötelezettségvállalását, hogy elsőként nem alkalmaz nukleáris fegyvert. mint a szónokok hangsúlyozták, nincs olyan leszerelési és fegyverzetkorlátozási kérdés, amelyről a szovjetunió az egyenlőség és egyenlő biztonság elvéinek betartása alapján ne lenne hajlandó tárgyalni és megállapodni.

a nagygyűlés résztvevői üzenetet intéztek javier pérez de cuellarhoz, az ENSZ főtitkárához. a dokumentumban a szovjet főváros dolgozóinak nevében biztosítják az ENSZ főtitkárát, hogy a szovjet dolgozók, a szovjet békebizottság továbbra is mindent megtesz a béke megővése, a fegyverkezési hajszára, s ezen belül is a nukleáris fegyverkezési hajszára megállítására, a háborús veszély elhárítása érdekében. támogatásukról biztosítják a világszervezet erőfeszítéseit békés céljai megvalósításában, mert úgy vélik - mutat rá az üzenet -, hogy az egyesült nemzetek szervezete alapokmányában foglalt nemes célok elérése valamennyi józanul gondolkodó ember érdekeinek megfelelő.

kr/jp ai

18.22 190583 1943

--

sk0050 4 230 mtik2001

osztrák koalíció programja

bécs, 1983. május 19. /apa/ - ausztria függetlenségének és semlegességének megőrzése a legfontosabb külpolitikai, míg a munkanélküliség visszaesztendő kormányprogramnak az új osztrák koalíciónak.

az osztrák szocialista párt és a szabadság párt csütörtökön tette közzé a szerdán aláírt, 23 oldalas pártközi megállapodást. ez képezi majd alapját a május 30-án beterjesztendő kormányprogramnak. a közös parlamenti tevékenység összehangolása érdekében a két párt egy hattagu közvetítő bizottságot hozott létre.

a dokumentum külpolitikai részében megállapítják, hogy az új kormány az enyhülési politika őszinte híve, és támogatni fogja a fegyverzetellenőrzésre és a kiegyensúlyozott leszerelésre tett valamennyi javaslatot.

Fe

a belpolitikai kérdések közül a megállapodás elsőként a foglalkoztatási politikával kapcsolatos elképzeléseket ismeri. kilátásba helyezi egy új beruházási - munkahelyteremtő - program elindítását, amelynek keretében elsősorban a magánberuházásokat kívánják ösztönözni, de állami beruházásokat is terveznek, többek között 10 ezer lakás felépítését. a kis- és középvüzeteknek - elsősorban a beruházások fellendítése érdekében - újabb jelentős támogatást ígér a két párt.

ugyanakkor hangsúlyozzák, hogy azokat a cégeket kell kiemelten támogatni, amelyek jól alkalmazkodnak az új világgazdasági viszonyokhoz és elősegítik az ország erőteljesebb bekapcsolódását a világgazdaságba. létrehozna egy környezetvédelmi alapot, amely szintén új beruházásokat kezdeményez. a fiatalok munkanélküliségének csökkentésére külön, szakáganként részletezett programot dolgoznak ki. a megállapodás előírja, hogy az összes megvizsgálják az értéknövekedési adó emelésének lehetőségét.

a szociálpolitika tárgyalásánál a dokumentum különös hangsúllyal szól a szegény rétegek támogatásának szükségességéről. a demokrácia reformja című utolsó részben az előjogok leépítése, a gazdasági bűnözés elleni harc, valamint a pártokra vonatkozó törvény továbbfejlesztése mellett száll sikkra a két párt.

pc ai
18.26 190583 2091

--

sk0051 4 230 mtik1057

francia katonai program

dobsa jános, az mti tudósítója jelenti:

párizs, 1983. május 19. /mti/ - a francia nemzetgyűlés csütörtökön délután megkezdte az ötéves katonai program vitáját. a program értelmében 1988-ig 830 milliárd frankot fordítanak a haderők fejlesztésére, vagyis a nemzeti jövedelemnek közel 4 százalékát, s elsőbbséget biztosítanak az atomfegyverzet fejlesztésének.

igy a többi között 1985-ben szolgálatba állítják a hatodik, nukleáris rakéták kilövésére alkalmas tengeralattjárót, 1988-ban pedig megkezdik a hetedik nukleáris tengeralattjáró építését is. az ötéves terv alatt megkezdik egy nukleáris repülőgép-anyahajó építését is, ezt 1995-ben állítják majd szolgálatba. a stratégiai és taktikai légierőket új és hatékonyabb atomrakétákkal szerelik fel. a szárazföldi haderőknél 1992-ben szolgálatba állítják a „hades”, típusu új atomrakétákat, amelyek hatósugara 350 kilométer.

Fi

a program szerint a hagyományos haderők létszámát 35 000 fővel csökkentik, ezen belül a szárazföldi haderőket 22 000 fővel. a létszámcsökkentést azonban a haderők átszervezésével, mozgékonyságuk és tüzejük növelésével ellensúlyozzák.

a katonai program bevezetésében olyan indokolást tartalmaz, amely a varsói szerződés országaira hárítja a felelősséget a fegyverkezési versenyért. az fkp képviselőcsoportja még a nemzetgyűlési vita előtt közölte, hogy - bár elfogadja a programot tartalmazó törvényjavaslatot - de a cikkelyenként való szavazás során nem fogja megszavazni ezt a paragrafus t, mert nem ért egyet annak megfogalmazásával.

ds/th fn

18.31 190583 1613

--

sk0052 4 230 mtik1058

szocialista és szociáldemokrata kormányfők /1.rész/

dobsa jános, az mti tudósítója jelenti:

párizs, 1983. május 19. /mti/ - a szocialista és szociáldemokrata kormányfők párizsban tartott tanácskozásának résztvevői felszólították az egyesült államokat a magas kamatlábak csökkentésére. új, szilárd nemzetközi pénzügyi rendszer megvalósítását sürgették és arra hívták fel a vezető ipari országokat, hogy összehangolt akciókkal segítsék elő a gazdasági növekedés újbóli megindulását. állást foglaltak a kelet-nyugati gazdasági együttműködés mellett.

a csütörtökön véget ért kétnapos tanácskozás után mauroy miniszterelnök bejelentette, hogy részletesen elemezték a világgazdasági helyzetet és konkrét javaslatokat tettek a válság leküzdésére. a tanácskozás résztvevői egy hosszabb okmányt és egy nyilatkozatot fogadtak el. az utóbbi összefoglalja azokat a javaslatokat, amelyeket a világgazdaság helyzetének elemzése alapján tettek.

a francia miniszterelnök hangsúlyozta: a tanácskozás résztvevői abból indultak ki, hogy a jelenlegi válság a tőkés gazdasági rendszer válsága, „ezt a rendszert mi is bíráljuk és a válságot nem tekintjük magunkénak”, - mondta mauroy, majd kijelentette: olyan gazdasági háboru kellős közepén élünk, amelyért súlyos felelősség terheli az egyesült államokat. a hatalams amerikai költségvetési

Fi

deficit magas szinten tartja a kamatlábakat, s a dollár magas árfolyama minden országot sújt. éppen ezért mindenkinek érdeke, hogy a nemzetközi pénzügyi rendszert tartós és szilárd alapokra helyezték.

a tanácskozáson elfogadott nyilatkozat hangsúlyozta, hogy összehangolt akciókkal kell elősegíteni világszerte a gazdasági tevékenység fellendülését, s meg kell teremteni az egészséges és tartós gazdasági növekedés feltételeit.

ennek érdekében a konferencia résztvevői a következőket javasolják: /folyt./

ds/jp éb

18.49 190583 1884

..-

sk0053 4 230 mtik1059

szocialista és szociáldemokrata kormányfők / 2. rész /

a kormányoknak elő kell mozdítani a gazdasági növekedés magasabb szintjét, az egyesült államokban és a többi országban is csökkenteni kell a kamatlábakat, az amerikai költségvetési deficit csökkentése elengedhetetlen előfeltétele a nem inflációs jellegű gazdasági növekedésnek, a gazdasági politikában fontos helyet kell biztosítani a munkanélküliség elleni harcnak, korszerűsíteni kell az ipari berendezéseket, s lehetővé kell tenni a fejlett technológiák átadását. szilárd nemzetközi pénzügyi rendszert kell teremteni, meg kell szüntetni a valuta-árfolyamok, elsősorban a dollár árfolyamának túlzott ingadozásait. biztosítani kell a nemzetközi kereskedelem stabilitását, szembe kell szállni a protekcionista irányzatokkal és nem szabad veszélyeztetni a kölcsönös előnyökön alapuló kelet-nyugati gazdasági együttműködést.

a nyilatkozat továbbá hangsúlyozza a fejlődő országok megsegítésének szükségességét, ennek érdekében stabilizálni kell a nyersanyagárakat, s a fejlett országoknak nemzeti jövedelmük 0,7 százalékát a fejlődő országok segítésére kell fordítani.

a tanácskozás után mauroy miniszterelnök kijelentette, az elfogadott nyilatkozat és okmány nem tartalmaz „megbizást”, senki számára sem. a miniszterelnök ezzel megcáfolta azokat a korábbi híreket, amelyek szerint a tanácskozás határozatait mitterrand elnök hivatalosan is előterjeszti majd a williamsburgi tőkés csucsértekezleten. a miniszterelnök ugyanakkor hangsúlyozta: a

Fi

tanácskozás valamennyi résztvevője egyetért abban, hogy „nem szabad csupán a piac mechanikus törvényeiben bízni”, hanem tervszerű és közös akciókkal kell előmozdítani a gazdasági növekedés megindítását, csak így lehet kijutni a válságból. /folyt./

ds/hn éb

18.52 190583 1793

..-

sk0054 4 230 mtik1060

szocialista és szociáldemokrata kormányfők / 3. rész /

a kétnapos tanácskozáson részt vett pierre mauroy francia, kalevi sorsa finn, andreasz papandreu görög, mario soares portugál és olof palme svéd kormányfő, valamint habib thiam, a szenegáli parlament elnöke és fernandez ardenez spanyol gazdasági államtitkár a szenegáli és spanyol kormányfők képviselőjében, továbbá lionel jospin, a francia szocialista párt első titkára.

ds/jp éb

18.54 190583 0458

..-

sk0055 4 230 mtik1061

közel-keleti hírek

terror a palesztinok ellen

bejrút, 1983. május 19. /reuter/ - január vége óta 30 palesztin polgári személyt gyilkoltak meg ismeretlen fegyveresek dél-libanonban - közölte a palesztin menekültek segélyező és munkaközvetítő ensz- hivatala, az unrwa. a szervezet helyi megbízottja csütörtökön bejrútban azt is elmondotta, hogy a jelzett időszakban több száz palesztin volt kénytelen elhagyni otthonát, s menedéket keresni unrwa-táborokban. az ensz-hivatal ellenőrzése alatt álló libanoni táborokban összesen negyedmillió palesztin menekült él.

Fi

Libia - Libanon

bejrút, 1983. május 19. /upi/ - libia csütörtökön kérte, hogy libanont távolítsák el az arab ligából, amiért izraellel különmegállapodást írt alá - jelentette a kuvaiti hírügyökség tripoliból. az arab liga tuniszi központjához intézett levelében tripoli sürgette, hogy libanont ugyanolyan megtorlásokkal sújtsák, mint 1979-ben kairót a tel-avivval megkötött különbéke miatt.

ml fn

18.58 190583 0997

sk0056 törölve !!!!!

Fi

sk0057 4 300 mtik1063

rövid hírek

dr szijártó károly

havanna, 1983. május 19. /mti/ - osvaldo dorticos kubai igazságügyminiszter és flavio bravo, a kubai nemzetgyűlés elnöke szerdán havannában fogadta dr. szijártó károlyt, a magyar népköztársaság /ügyészt.

kuba - nszk / legfőbb

havanna, 1983. május 19. /mti/ - fidel castro ruz, a kubai kommunista párt/első titkára szerdán havannában fogadta hans-jürgen wischnewskit, a német szociáldemokrata párt elnökségének tagját. a találkozón áttekintették a két ország kapcsolatait, és véleményt cseréltek több nemzetközi kérdésről, elsősorban a közép-amerikai válságról. az spd küldöttsége csütörtökön reggel elutazott havannából.

Fi

ítélet

moszkva, 1983. május 19. /taszsz/ - a moszkvai városi bíróság büntető tanácsa csütörtökön 10 év szabadságvesztésre és ötévi száműzésre ítélte leonyid borogyin szovjet állampolgárt, akit szovjetellenes iratok készítésében és külföldre való kijuttatásában talált bűnösnek.

ts ai fn

19.31 190583 0975

--

sk0058 4 230 mtik1064

csád

London, 1983. május 19. /taszsz/ - csád északi részén fokozzák fegyveres akciókat a hissène habré elnök rendszerével szemben álló csapatok, amelyek élén goukouni oueddei, az ország északi körzetében alakított ideiglenes kormányának és csád nemzeti felszabadítási frontjának /frolinat/ vezetője áll, - jelentette a reuter hírügynökség párizsból. francia hivatalos körök súlyos aggodalmukat fejezték ki a csádi helyzet miatt.

mint a hírügynökség francia hivatalos személyiségeket idézve írja, a hadműveletek fokozódása azzal a következménnyel járhat, hogy franciaország katonai segítséget nyújt majd hissène habré kormányának.

↳ köztársasági

a szerkesztőségek tájékoztatására

n,djamena, 1983. május 19. /reuter/ - rotouang yoma csádi hadügyminiszter rádiónyilatkozatában azt állította, hogy ounianga-kebir északi várost libiaiak tartják a kezükben. a hadügyminiszter szerint a libiai gyalogság is részt vesz a harcokban és nehéztüzérséget is bevetnek az akciókba.

gf ai fn

19.53 190583 1055

F

--

sk0059 4 230 mtik1065

szkp kb pb ülés

moszkva, 1983. május 19. /mti/ - külpolitikai és a mezőgazdaságszervezéssel kapcsolatos kérdéseket vitatott meg újabb ülésén az szkp kb politikai bizottsága.

jóváhagyta a josé eduardo dos santossal, az mpla-munkapárt és az angolai népi köztársaság elnökével e héten moszkvában folytatott megbeszéléseket és azok eredményeit. megerősítette, hogy az szkp és a szovjet állam továbbra is fejleszteni és erősíteni kívánja a két ország közötti politikai, gazdasági, tudományos, műszaki és kulturális együttműködést. a politikai bizottság ülése hangsúlyozta, hogy a szovjetunió a jövőben is támogatni fogja angolát szuverenitásának és forradalmi vívmányainak védelmében.

a testület jóváhagyta azoknak a tárgyalásoknak az eredményeit is, amelyeket dmitrij usztyinov, az szkp kb politikai bizottságának tagja, a szovjetunió honvédelmi minisztere folytatott bou thong kambodzsai nemzetvédelmi miniszterrel.

a politikai bizottság megvizsgálta, hogyan folyik azoknak a járási, területi és köztársasági agrárpari egyesüléseknek a megalakulása, amelyek létrehozásáról az szkp központi bizottságának múlt év májusában megtartott, az élelmiszerprogramot elfogadó plénuma döntött.

fl/th éb

20.06 190583 1229

--

sk0060 4 230 mtik1066

két hír Lengyelországból

varsó, 1983. május 19. /mti/ - a tanácsoknak a gazdasági reform viszonyai között végzett munkájáról tárgyalt csütörtökön a lengyel államtanács. rámutatott arra, hogy a reform-adta lehetőségeket kihasználva a tanácsoknak hatékonyan hozzá kell járulniok a helyi élelmiszerfeldolgozó kisüzemek létrehozásához, a helyi építőanyaggyártás fellendítéséhez, és általában támogatniok kell minden olyan kezdeményezést, amely a lakosságnak áruval és szolgáltatásokkal való jobb ellátását célozza. fontos szerepük a felügyeletük alá tartozó vállalatok ellenőrzése, a munkahelyi önkormányzati szervek bevonásával.

F

x x x

a katowicei vajdaságban lévő knurowban két, közmunkát végző köztörvényes bűnöző rátámadt a rájuk felügyelő fegyőrre. erőszakkal elvették szolgálati fegyverét, majd megszöktek. egyikük később rálőtt az őt üldöző rendőrre, aki kénytelen volt viszonzni a tüzet. a támadó szökevény a kórházban belehalt sebesülésébe. társát, akinél nem volt fegyver, a rendőrök elfogták.

kn/th éb

20.10 190583 1106

--

sk0061 4 230 mtik1068

oirt-tanácskozás

bukarest, 1983. május 19. /mti/ - bukarestben csütörtökön befejeződött a nemzetközi rádió és televízió szervezet, az oirt 31. közgyűlése és a szervezet igazgatótanácsának 58. ülészsaka. a háromnapos tanácskozáson 16 európai, ázsiai, afrikai és latin-amerikai ország rádiójának és televíziójának képviselői vettek részt, ott voltak egyes rádió-televízió szervezetek és az ensz megfigyelői. az ülészsakon megvitatták, hogy miként lehet bővíteni és fejleszteni a rádió-televízió programok nemzetközi cseréjét, hogyan lehet javítani a programok minőségét, műszaki színvonalát. szó volt az oirt és más hasonló nemzetközi szervezetek kapcsolatainak kiszélesítéséről is. az oirt bukaresti ülészsakán a magyar küldöttséget tömpé istván, az állami rádió és televízió bizottság elnöke vezette. az oirt-közgyűlés idején bukarestben írták alá - mint jelentettük - a magyar-román rádió-televízió együttműködési munkatervet, valamint a magyar-mongol munkatervet is.

wa/th éb

20.13 190583 1000

K

--

sk0062 4 230 mtik1069

honecker - szovjet hadseregcsoport

magdeburg, 1983. május 19. /adn/ - erich honecker, a német szocialista egységpart központi bizottságának főtitkára, a német demokratikus köztársaság államtanácsának elnöke csütörtökön magdeburgban találkozott a németországban állomásozó szovjet hadseregcsoport tagjaival. a találkozón jelen volt mihail zajcev hadseregtábornok, a németországban állomásozó szovjet hadseregcsoport főparancsnoka is.

erich honecker a találkozón mondott beszédében a többi között kifejtette: „legfontosabb feladat számunkra a nukleáris háború kirobbanásának megakadályozása. elsődleges jelentőségű cél a világban végbemenő események menetének megfordítása és a nemzetközi enyhülés utjára való visszatérése... a német demokratikus köztársaság - mondotta - határozottan állást foglal a fegyverkezés, mindenekelőtt a nukleáris fegyverkezés befejezése mellett. határozottan támogatjuk azt az új jelentős szovjet kezdeményezést, hogy folytassanak tárgyalásokat az európai nukleáris potenciál egyensúlyáról. mind a hordozóeszközök, mind pedig a robbanótöltetek tekintetében. a fegyverkezés korlátozására és csökkentésére előterjesztett szovjet javaslatok szigorúan az egyenlőség és az egyenlő biztonság elvén alapulnak. utat nyitnak a katonai szembenállás csökkentéséhez, a nukleáris fegyverkészlet jelentős csökkentését tartalmazó egyezmények megkötéséhez. az ndk elutasítja az atomfegyverkészletek európai felhalmozását és sikraszáll azért, hogy Európában a fegyverzet egyensúlya alacsonyabb szinten valósuljon meg - hangsúlyozta erich honecker, majd felhívta a figyelmet arra, hogy az új amerikai nukleáris fegyverek megjelenése nyugat-Európában nemcsak a térségre, hanem az egész világra nézve is súlyos veszélyt jelentene.

az nszép kb főtitkára leszögezte: a kölcsönös megértés, a bizalom és az együttműködés csak a meglévő politikai-területi realitások és a rájuk épülő egyezmények szigorú tiszteletben tartása alapján fejlődhet tovább. ennek azonban ellentmondanak az nszép-ban újjáéledő revansista irányzatok. „miként eddig, továbbra is az ndk és az nszép közötti jószomszédi kapcsolatokra törekszünk, de zsarolni nem engedjük magunkat,, - hangsúlyozta erich honecker.

ml ai fn

20.37 190583 2226

K

--

sk0063 4 230 mtik1070

biztonsági tanács - határozat

new york, 1983. május 19. /ap/afp/ - az ENSZ biztonsági tanácsa csütörtökön egyhangúlag elfogadta azt a határozati javaslatot, amelyet nicaragua és hét el nem kötelezett ország terjesztett elő a közép-amerikai helyzet rendezése ügyében.

a határozat megerősíti „nicaraguának és a térség többi országának ahhoz való jogát, hogy külföldi beavatkozástól mentesen biztonságban és békében éljenek,„ a biztonsági tanács határozata támogatja a négy latin-amerikai ország, mexikó, kolumbia, panama és venezuela külügyminisztereiből álló közvetítő csoport tevékenységét és javaslatait annak érdekében, „hogy az érdekelt országok hasznos és építő jellegű párbeszédet folytassanak a felmerült problémák megoldására,„

ts ai fn

20.43 190583 0775

--

sk0064 4 230 mtik1072

két közel-keleti hír

jeruzsálem, rijad, 1983. május 19. /afp/ - izrael és az egyesült államok memorandumot írt alá, amely „rögzíti az izraeli-libanoni egyezmény alkalmazásának feltételeit,„ - közölték csütörtökön hivatalos izraeli források.

a memorandumot kedden washingtonban george shultz amerikai külügyminiszter és benjamin nathaniau izraeli ügyvivő írta alá, majd valamivel később jichak samir, az izraeli diplomácia vezetője és samuel lewis amerikai nagykövét ratifikálta az okmányt.

hivatalos izraeli körökben jelezték, hogy a szöveg „az izraeli-libanoni egyezmény szerves része,„ de semmiképpen nem hozzák nyilvánosságra, tekintettel az általa érintett kérdések „kényes voltára,„

izraeli kormánykörök a memorandumot az izraeli-amerikai kapcsolatok erősödéseként könyvelik el, és ezzel igyekeznek alátámasztani azokat a washingtonból származó értesüléseket, melyek szerint az egyesült államok feloldja az izraelnek szállítandó f-16 bombázókra elrendelt embargót.

Fi

xxx

csütörtökön bejrútból kairó érintésével a szaudi arabiai dahran városába érkezett philip habib, az egyesült államok közel-keleti megbízottja. fahd szaudi király szintén a tengerparti városban tartózkodik.

ml ai fn

21.04 190583 1244

--

sk0065 1 230 mtik1073

görög tiltakozás - ciprus

athén, 1983. május 19. /afp/ - görögország tiltakozó jegyzéket juttatott el a biztonsági tanács öt állandó tagállamához, mivel törökország a megszállt ciprusi területeken egyoldalú lépésként a török lírát vezette be hivatalos pénzegységként. a görög kormány szóvivője rámutatott: ez a lépés azzal fenyegethet, hogy a ciprusi török közösség szakadár államot kiált ki ankara segítségével.

szpirosz kiprianu ciprusi elnök, aki egyhetes görögországi magánlátogatását befejezve csütörtökön athénből brüsszelbe utazott, nem zárta ki annak lehetőségét, hogy a nicosiai kormány is tiltakozik emiatt a biztonsági tanácsnál.

gl fn

21.15 190583 0674

Fi

--

sk0066 4 800 mtik1075

külpolitikai hireink tartalomjegyzéke sk0001-sk0032-ig

budapest, 1983. május 19. /mti/

sk0001 öböl menti országok
 sk0002 tupac amaru filmen
 sk0003 salajev varsóban
 sk0004 unita - taszsz
 sk0005 turner
 sk0006 vietnami tájfunkárok
 sk0007 bevándorlás - szenátus
 sk0008 chile - franciaország
 sk0009 vietnam
 sk0010 libanon
 sk0011 mitterrand-kohl - pravda
 sk0012 dos santos kijevbe utazott
 sk0013 rövid hírek
     hanoi: indiai-katonai
     buenos aires: áradások
     isztambul: nadir nadi
     washington: andrei - shultz
 sk0014 nicaragua - bt
 sk0015 ensz-hírek
 sk0016 stern - kompromisszum
 sk0017 osztrák kormány
 sk0018 közel-kelet - pravda /1. rész/
 sk0019 közel-kelet - pravda /2. rész/
 sk0020 sri lanka
 sk0021 pünkösdi ifjúsági napok
 sk0022 gorbacsov - lapointe
 sk0023 usa - kereskedelem
 sk0024 a muzulmán nacionalizmusról
 sk0025 az fkp és a genfi tárgyalások
 sk0026 a konzervatív kiáltvány fogadtatása /1. rész/
 sk0027 a konzervatív kiáltvány fogadtatása /2. rész/
 sk0028 el-fatah
 sk0029 jean rey
 sk0030 libanon-szíria /1. rész/
 sk0031 libanon-szíria /2. rész/
 sk0032 genfi tárgyalások
     folyt.
     fn/th
 21.36 190583 1164

F

--

sk0067 4 800 mtik1076

tartalomjegyzék - 2.

sk0033-sk0058-ig

sk0033 tudeh - letartóztatások /szerk. táj./
 sk0034 koivisto észak-európa biztonságáról
 sk0035 haderőcsökkentési értekezlet
 sk0036 portugália - koalíciós tárgyalások /1. rész/
 sk0037 portugália - koalíciós tárgyalások /2. rész/
 sk0038 közel-kelet
 sk0039 brit választási kampány
 sk0040 marokkó-polisario
 sk0041 baldrige
 sk0042 andrei /1. rész/
 sk0043 andrei /2. rész/
 sk0044 cannes-i filmfesztivál - eredményhirdetés
 sk0045 rövid hírek:
     szófia: zsvkov - gucwa
     szófia: kambodzsa - bulgária
     varsó: glemp
     peking: jugnauth-kina
     montevideo: magyar bélyegkiállítás
     kairó: egyiptomi zeneművész
 sk0046 williamsburg
 sk0047 szovjet tudósok békeértekezlete - vége /1.rész/
 sk0048 szovjet tudósok békeértekezlete - vége /2.rész/
 sk0049 moszkvai nagygyűlés
 sk0050 osztrák koalíció programja
 sk0051 francia katonai program
 sk0052 szocialista és szociáldemokrata kormányfők /1.rész/
 sk0053 szocialista és szociáldemokrata kormányfők /2.rész/
 sk0054 szocialista és szociáldemokrata kormányfők /3.rész/
 sk0055 közel-keleti hírek
 sk0056 törölve!!
 sk0057 rövid hírek:
     havanna: dr. szijártó károly
     havanna: kuba - nszk
     moszkva: ítélet
 sk0058 osád
 jp/fn

21.37 190583 1315

F

--

sk0068 4 800 mtik1077

tartalomjegyzék 3. sk0059-sk0068-1g

sk0059 szkp kb pb ülés
 sk0060 két hír Lengyelországból
 sk0061 oirt-tanácskozás
 sk0062 honecker - szovjet hadseregcsoport
 sk0063 biztonsági tanács - határozat
 sk0064 két közel-keleti hír
 sk0065 görög tiltakozás - ciprus
 sk0066 tartalomjegyzék 1.
 sk0067 tartalomjegyzék 2.
 sk0068 tartalomjegyzék 3.
 jp/fn

készült az mti külpolitikai főszerkesztőségében
 főszerkesztő: köves tibor
 szerkesztették: meruk józsef
 márkus gyula
 lászló balázs
 éliás béla
 flesch istván

- v é g e -

21.38

190583 0707

Fi

--

00.010/X

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség
 Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
 Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Külföldi hírek

budapest, 1983. május 20.

kül

p é n t e k

sk0001 4 230 mtik1003

földrengés-előrejelzés - japán

tokió, 1983. május 20. /mti/ - japán délkeleti részén igen erős földrengés lehetőségével kell számolni. a szeizmológusok által már régóta megjósolt földmozgást most egy tokióban közzétett, hivatalos kormányjelentés is valószínűsíti.

„a természeti katasztrófák elhárítása,„ címet viselő dokumentum utal arra, hogy a tájfunok és áradások tavaly rekordnagyságú károkat okoztak. a természeti csapások következtében több, mint 500 ember életét vesztette és 8 milliárd dollárértékű kár keletkezett.

a jelentés arra a következtetésre jut, hogy fokozni kell a katasztrófa-elhárítást célzó erőfeszítéseket. az áradások és a földcsuszamlások ellen például ajánlja a felhőszakadások korai szakaszában történő kitelepítés tökéletesítését, a veszélyelőrejelző, illetve figyelmeztető rendszerek jobb kiépítését, s ezzel összefüggésben a lakosság szervezettebb tájékoztatását, valamint önkéntes, katasztrófa-elhárító brigádok szervezését, s ezek megfelelő készültségének biztosítását.

ami pedig a jósolt, „nagy földrengést,„ illeti: japánban erre már hosszú idő óta készülnek. az óvintézkedések célja a várhatóan súlyos „szövődmények,„ - tűzvész, pánik - megakadályozása. az 1923-as, katasztrófális erejű földrengés „tanulságaként,„ szeptember 2-át a katasztrófa-elhárítás napjává nyilvánították, s akkor az egész ország gyakorlaton vesz majd részt.

pl/so már

07.02 200583 1420

*
--